

Inhoud

- 09** **Van de redactie**
- 10** **Gedwongen schuldregeling bij één schuldeiser?**
Berend Engberts
- 11** **Don't shoot the messenger. De onbedoelde werking van een besluit;
is de Raad mans genoeg om het in te trekken?**
Jacques van Rossen
- 12** **Regresvordering en de Wsnp**
Margreet van Bommel
- 13** **Verrekening tijdens de schuldsaneringsregeling**
Theo Pouw
- 14** **Nieuws in het kort**
- 15** **Actuele rechtspraak kort**

ONLINEVEILINGMEESTER.NL

DE VEILINGSITE VAN NEDERLAND

Veiling organiseren!

Voor bedrijf, ondernemers én particulieren

Uw voordelen

- Groot bereik in het hele land
- Gerichte marketingcampagnes
- Maximale opbrengst in zeer korte tijd
- Organisatorisch overzichtelijk (zowel financieel als logistiek)

Contact

Hoofdvestiging:

De Hallen 1 | 9723 TW Groningen

Contact:

050 800 9120

info@onlineveilingmeester.nl

Kijk voor meer informatie op onze site: www.onlineveilingmeester.nl

Aanbevolen citeerwijze

Naam auteur, titel tijdschriftartikel, *WP*, jaartal/nr. tijdschrift, paginanummer. Bijvoorbeeld: Margreet van Bommel, 'Verrekeningsrecht uitkeringsinstanties', *WP*, 2010/01, p. 1.

Abonnementen

Zie de achterzijde van dit tijdschrift.

Adverteren in *WSNP Periodiek*

In *WSNP Periodiek* kan geadverteerd worden. Voor een prijsopgave en nadere informatie over adverteren, kunt U zich wenden tot het redactiesecretariaat.

ISSN-nummer: 2210-6650

Redactiesecretariaat

WSNP Periodiek

Postbus 5018, 5800 GA Venray

e-mail: redactie@wsnp-periodiek.nl, faxnummer: 077 463 38 21

Uw bijdrage aan *WSNP Periodiek*

U kunt kopij aanleveren overeenkomstig de richtlijnen voor auteurs. Deze richtlijnen kunt

U raadplegen via www.wsnp-periodiek.nl. Na toezending van Uw kopij, naar

redactie@wsnp-periodiek.nl, zal één van de redactieleden contact met U opnemen.

Artikelen dienen in beginsel maximaal 2500 woorden te omvatten.

09 - Van de redactie

Geachte lezer,

In juni 2015 verdedigde Berend Engberts aan de Universiteit Leiden zijn proefschrift, getiteld *Voorlopige voorzieningen en dwangregeling in het schuldsaneringsrecht*, dat als deel 6 in de serie *Recht en Praktijk – Insolventierecht* is verschenen bij Wolters Kluwer te Deventer. Een probleem dat in zijn proefschrift niet aan de orde was gekomen, wordt door hem besproken in zijn artikel *Gedwongen schuldregeling bij één schuldeiser?* De wetgever heeft zich bij de introductie van de gedwongen schuldregeling in 2008 nooit gerealiseerd dat een dergelijke situatie vragen zou kunnen oproepen en dat verschillende antwoorden mogelijk zijn. Aan de hand van een vijftal uitspraken over deze materie wordt duidelijk dat de rechterlijke macht nog lang geen eenduidig standpunt inneemt, wanneer toelating tot de schuldsaneringsregeling wordt verzocht door een schuldenaar met slechts één schuldeiser. Mits is voldaan aan zekere criteria, moet naar de mening van de auteur ook de schuldenaar met slechts één schuldeiser toegang hebben tot de schuldsaneringsregeling.

De redactie dankt Jacques van Rossen van Modus Vivendi te Zwijndrecht voor zijn bespreking van de gevolgen van het op 1 oktober 2013 in werking getreden 'Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering'. Dit Besluit was bedoeld om de Wsnp-bewindvoerder een dekkende vergoeding van alle werkzaamheden te waarborgen. In zijn artikel getiteld *Don't shoot the messenger. De onbedoelde werking van een besluit; is de Raad mans genoeg om het in te trekken?*, komt de auteur tot de conclusie dat het Besluit de doelstelling niet realiseert en dat de overgrote meerderheid van de Wsnp-bewindvoerders er in financieel opzicht

nadelige gevolgen van ondervindt en dat het daarom ingetrokken zou moeten worden.

Wanneer een schuldenaar met een of meer anderen hoofdelijk aansprakelijk is voor een bepaalde schuld, kunnen er zogenoemde regresvorderingen ontstaan. Dat kan gebeuren voordat een van de hoofdelijk schuldenaren wordt toegelaten tot de schuldsaneringsregeling, tijdens het schuldsaneringstraject van een van hen of nadat een van hen een schone lei heeft verworven. In haar artikel *Regresvordering en de Wsnp* geeft Margreet van Bommel een helder beeld van hoe om te gaan met dit soort vorderingen in alle drie de stadia. Een nuttige mini-handleiding voor de praktijk.

In de rubriek *Vragen van lezers* beantwoordt Theo Pouw de vraag van een bewindvoerder die te maken kreeg met een belastinginspecteur met een geheel eigen interpretatie van zijn verrekeningsmogelijkheden tijdens een schuldsaneringsregeling. De inspecteur meende dat hij tijdens een schuldsaneringsregeling belastingschulden van vóór toelating mocht verrekenen met teruggaven of toelagen van daarna om de enkele reden dat de schuldsanering vooraf was gegaan door een faillissement. De bewindvoerder vroeg zich af hoe daarop te reageren.

Zoals gebruikelijk besluit ook dit nummer met de vaste rubrieken *Nieuws in het kort* en *Actuele rechtspraak kort*.

Tot slot hecht de redactie eraan nogmaals de online lezersenquête onder uw aandacht te brengen. U kunt daaraan deelnemen via onze website www.wsnp.periodiek.nl/enquete.php. Al uw opmerkingen, commentaren en suggesties worden door de redactie ten zeerste op prijs gesteld.

De redactie

10 - Gedwongen schuldregeling bij één schuldeiser?

Berend Engberts

1. De dwangregeling van art. 287a

In het minnelijk traject komt het geregeld voor dat een of meer schuldeisers weigeren in te stemmen met een aanbod voor een (minnelijke) schuldregeling. Art. 287a Fw maakt het mogelijk om de insolventierechter te vragen om een niet-instemmende schuldeiser te bevelen wel mee te werken. Dit wordt hierna de gedwongen schuldregeling genoemd. De gedachte is dat met een gedwongen schuldregeling een wettelijke schuldsanering kan worden voorkomen. Het 287a-verzoek maakt onderdeel uit van een Wsnp-verzoek.

De rechter zal het 287a-verzoek toewijzen indien de niet-instemmende schuldeiser *'... in redelijkheid niet tot weigering van instemming met de schuldregeling heeft kunnen komen, in aanmerking genomen de onevenredigheid tussen het belang dat hij heeft bij uitoefening van de bevoegdheid tot weigering en de belangen van de schuldenaar of van de overige schuldeisers die door die weigering worden geschaad'* (art. 287a lid 5 Fw). Dit beoordelingscriterium is afgeleid van het in art. 3:13 lid 2 BW (als laatste) genoemde geval van misbruik van bevoegdheid. De wetgever heeft destijds (in de memorie van toelichting bij art. 287a Fw) een groot aantal gezichtspunten genoemd die van belang zijn bij de beoordeling van een 287a-verzoek.¹ Hiermee is het criterium als het ware ingevuld. In de jurisprudentie is van deze gezichtspunten veelal het belangrijkste de vraag of het aanbod van de verzoeker/schuldenaar aan zijn schuldeisers beter is (of gelijk aan) het bedrag dat naar verwachting in een eventuele schuldsaneringsregeling voor die schuldeisers

beschikbaar zal komen. Blijkens het hiervoor geciteerde beoordelingscriterium dient tevens rekening te worden gehouden met de belangen van de (wel) instemmende schuldeiser(s). Dit veronderstelt dat de schuldenaar meer dan één schuldeiser heeft én dat één of meer schuldeisers met het voorstel hebben ingestemd. Dit is echter niet steeds het geval. In de jurisprudentie zijn mij vijf uitspraken bekend waarin het dwangregelingsverzoek (art. 287a Fw) de enige schuldeiser betrof. Ik zal deze jurisprudentie in dit artikel beschrijven en daarna becommentariëren. Mijn conclusie is dat er geen principiële bezwaren zijn tegen toewijzing van een 287a-verzoek in het geval de verzoeker één schuldeiser heeft. Ik weid daarbij een beetje uit door aan de orde te stellen de vraag of een schuldenaar met één schuld, met name een restschuld na verkoop van de woning, toegang moet hebben tot de wettelijke schuldsaneringsregeling.

2. De vijf uitspraken

De eerste uitspraak is van de Rechtbank 's-Hertogenbosch (Rb. 's-Hertogenbosch 10 december 2010, LJN BP0056). Verzoeker had een schuld aan een bank van ruim € 155.000,-. Dit betrof een zogeheten restschuld. Verzoeker had garant gestaan voor de hypotheekschuld van zijn ouders. Hun woning was verkocht maar met de opbrengst kon die hypotheekschuld dus niet geheel worden afgelost. De ouders 'zaten' inmiddels in de schuldsaneringsregeling.

Het aanbod betrof een prognoseakkoord met een – blijkbaar – voor de rechtbank nogal onzekere uitkomst. Het 287a-verzoek werd beoordeeld aan de hand van de door de wetgever gegeven gezichtspunten en vervolgens afgewezen. Bij die beoordeling werd onder meer betrokken, geheel helder is de motivering voor mij niet, dat verzoeker door

de bank was geweest op de mogelijkheid van het treffen van een betalingsregeling, maar daar niet op was ingegaan. Niet verrassend is dan dat het subsidiaire Wsnp-verzoek werd afgewezen omdat niet aannemelijk was dat verzoeker niet voort kon gaan met betalen (art. 288 lid 1 onder a Fw). Dat verzoeker, gelet op zijn spaarcapaciteit, door de afwijzing van zijn beide verzoeken nog jaren bezig zou zijn met het aflossen van zijn schuld deed daar blijkbaar niet aan af. Ik kom daarop nog terug.

De tweede en de derde uitspraak zijn van de Rechtbank Utrecht. In de oudste uitspraak ging het om een schuldenaar met één schuldeiser met een vordering van ruim € 26.000,- (Rb. Utrecht 31 maart 2011, LJN BQ0651). De rechtbank overwoog – terecht – dat het mogelijk is om met één schuld tot de schuldsaneringsregeling te worden toegelaten (HR 13 juni 2003, LJN AF7006, NJ 2003/520). Verzoeker werd echter niet-ontvankelijk verklaard in het 287a-verzoek. De rechtbank achtte het op grond van het systeem van de Faillissementswet voor het karakter van een akkoord essentieel dat er, naast de schuldenaar meer dan één schuldeiser bij is betrokken. In de regeling voor het akkoord is in de Faillissementswet, aldus de rechtbank, namelijk steeds opgenomen dat sprake is van meerderheden van schuldeisers die minderheden tot instemming kunnen dwingen. Dit blijkt ook uit de jurisprudentie over het afdwingen van minnelijke akkoorden. Nu er één schuldeiser is, is het aan beide partijen of zij een vaststellingsovereenkomst sluiten of niet. Daarbij zijn geen andere partijen betrokken. Daarnaast oordeelde de rechtbank dat art. 287a Fw een uitzondering vormt op het algemene beginsel van contractsvrijheid en daarom dwingt tot een beperkte uitleg van de reikwijdte van het artikel. Deze beslissing is in 2012 door deze rechtbank herhaald (Rb. Utrecht 5 januari

2012, LJN BV0394). Verzoeker in deze zaak had een schuld aan de Belastingdienst van ruim € 155.000,-. Mij is niet bekend hoe op het onderliggende Wsnp-verzoek is beslist.

In een vierde uitspraak, van de Rechtbank Dordrecht, ging het om een verzoeker met een schuld van € 101.000,- aan een bank (Rb. Dordrecht 5 juli 2011, LJN BR2515). Er was nog een relatief zeer kleine tweede schuld waarop echter werd afgelost door beslaglegging. Ervan uitgaande dat er op korte termijn nog één schuldeiser zou zijn, overwoog de rechtbank dat de regeling in artikel 287a Fw niet is bedoeld voor de situatie waarin er slechts één schuldeiser is. Om deze redenen kon volgens de rechtbank niet worden aangenomen dat de bank niet in redelijkheid tot haar weigering van het akkoord kon komen. Vervolgens werd nog overwogen dat het verzoek ook op inhoudelijke gronden (het akkoord was niet met voldoende waarborgen omkleed) moest worden afgewezen. Het is niet duidelijk of, en zo ja hoe, op het onderliggende Wsnp-verzoek is beslist.

De meest recente, vijfde uitspraak is van de Rechtbank Limburg (Rb. Limburg 11 december 2015, ECLI:NL:RBLIM:2015:10456). Het betrof een parttime secretaresse die na de gedwongen verkoop van de voormalige echtelijke woning hoofdelijk aansprakelijk was voor de restschuld van ruim € 206.000,-. Haar salaris was slechts ongeveer € 1.500,-. Haar werkgever was bereid haar € 9.350,- te lenen teneinde tot een schuldregeling te komen. Daarnaast kon zij bij een familielid geld lenen. Uiteindelijk heeft zij de bank € 13.800,- geboden tegen finale kwijting, welk aanbod de bank dus niet aanvaardde. De rechtbank wees het 287a-verzoek af. De rechtbank achtte vooral van belang dat geen belangen van andere (wel instemmende) schuldeisers werden geschaad

met de weigering van de bank om met het voorstel van verzoekster in te stemmen. Het komt er daarom, aldus de rechtbank, op neer dat de schuldenaar tegenover zijn/haar schuldeiser staat. Gelet op de in het vermogensrecht bestaande contractsvrijheid zijn de marges voor toewijzing van wat verzoekster in dit geding wenst smal. De rechtbank overwoog verder dat de bank had verzocht een betalingsregeling te treffen, waarop verzoekster niet was ingegaan. De rechtbank kon zich echter voorstellen dat een redelijke betalingsregeling met wellicht bevestiging van de rente een mogelijkheid kon zijn. Verzoekster was voorts relatief jong (45 jaar) en zou in de toekomst haar werkzaamheden wellicht kunnen uitbreiden danwel anderszins haar inkomen kunnen vergroten. Ten slotte was van belang dat het aanbod inhield dat van de bank werd gevraagd 93% van haar vordering prijs te geven. Ik heb begrepen – dit blijkt niet uit de uitspraak zelf – dat het onderliggende Wsnp-verzoek tevens is afgewezen.

3. Beschouwing en conclusie

In de twee uitspraken van de Rechtbank Utrecht wordt geoordeeld dat een 287a-verzoek niet kan worden ingediend als sprake is van slechts één schuldeiser. De verzoeker wordt daarom niet ‘ontvangen’ in het verzoek. Dit verzoek komt, anders gezegd, niet voor een beoordeling in aanmerking. De rechtbank motiveert deze beslissing door een vergelijking te maken met de regeling van het akkoord in de Faillissementswet. Het is op zich juist dat een minnelijke schuldregeling een overeenkomst is, zelfs als één of meer schuldeisers door de rechter (ex art. 287a Fw) zijn gedwongen daaraan mee te doen, en dat een insolventieakkoord ook als een overeenkomst wordt gekenschetst.² Ik begrijp echter niet goed waarom, voor de vraag of een verzoeker in het 287a-verzoek

kan worden ontvangen, van belang is of een insolventieakkoord mogelijk is. Ik heb het idee dat hier appels met peren worden vergeleken. Het gaat bij de beoordeling van het 287a-verzoek om de vraag of een zo te noemen weigerachtige schuldeiser gedwongen kan worden mee te doen met een aangeboden minnelijke schuldregeling tegen de achtergrond van een aanvraag voor een schuldsaneringsregeling. Hierbij geldt het onevenredigheids criterium zoals neergelegd in art. 3:13 lid 2 BW. De belangen van instemmende schuldeisers moeten worden meegewogen. Dat is onderdeel van het beoordelingscriterium. Als dan wordt toegekomen aan de vraag of de niet-instemmende schuldeiser misbruik maakt van zijn bevoegdheid (art. 3:12 lid 2 BW), ligt het 287a-verzoek dus al ter beoordeling voor, wat bij een niet-ontvankelijkverklaring nu juist niet het geval is.

Voorts lijkt mij toewijzing van het 287a-verzoek in beginsel wel mogelijk. Een insolventieakkoord is weliswaar denkbaar als er slechts één schuldeiser is, maar dat betekent niet dat een 287a-verzoek in een dergelijk geval niet voor beoordeling in aanmerking komt. Het is juist dat de belangen van instemmende schuldeisers ingevolge art. 287a lid 5 Fw moeten worden meegewogen. Er staat echter niet dát er een of meer instemmende schuldeisers moeten zijn. Bovendien kan een wettelijke schuldsaneringsregeling ook worden toegepast in het geval de verzoeker één schuldeiser heeft. En art. 287a Fw is juist ingevoerd om onnodige schuldsaneringsregelingen te voorkomen. Ook bij schuldenaren met één schuldeiser kan art. 287a Fw deze functie dus vervullen.

De beslissing van de Rechtbank Utrecht leidt er bovendien toe dat een schuldeiser met één schuld geen 287a-verzoek kan doen (maar wel een Wsnp-verzoek) en dat de schuldenaar die naast die schuld een andere schuld

onbetaald laat en die schuldeiser zo ver krijgt om met het aanbod in te stemmen, wel. Dat lijkt mij noch een logische noch een billijke uitkomst.

De Rechtbank 's-Hertogenbosch en vooral de Rechtbank Limburg beoordelen de 287a-verzoeken inhoudelijk. Hierbij valt op dat veel gewicht wordt toegekend aan de mogelijkheid van het treffen van een betalingsregeling met de (enige) schuldeiser. Het is echter min of meer vaste jurisprudentie dat bij de beoordeling van het 287a-verzoek wordt betrokken wat de te verwachten uitkering in een schuldsaneringsregeling (indien dat een alternatief is) zou zijn en niet zoeer of een betalingsregeling mogelijk is. In de motivering van de beslissingen van de Rechtbank 's-Hertogenbosch en Rechtbank Limburg wordt in het geheel niet ingegaan op dit aspect. De afwijzing van het onderliggende Wsnp-verzoek door de Rechtbank 's-Hertogenbosch lijkt mij bovendien niet terecht. Verzoeker zou weliswaar een betalingsregeling kunnen treffen met zijn enige schuldeiser maar zonder nadere toelichting, de schuld bedraagt ruim € 155.000,-, is niet duidelijk dat dit op enige termijn tot aflossing van deze schuld kan leiden. In het verleden heeft Hof Arnhem (22 januari 2004, LJN AO6626), terecht, geoordeeld dat het gedurende 34 jaar moeten aflossen van de schulden geen reële mogelijkheid is om van de schulden af te komen.

In het vonnis van de Rechtbank Limburg wordt sterk de nadruk gelegd op de afwezigheid van wel instemmende schuldeisers. Het is juist dat het belang van deze schuldeisers moet worden meegewogen. Afwezigheid van deze schuldeisers betekent, zoals gezegd, mijns inziens niet dat de vergelijking tussen het aanbod en de te verwachten opbrengst in een schuldsaneringsregeling zonder belang is.

Uit de overwegingen blijkt dat de bank een betalingsregeling wil treffen. Hoe deze eruit ziet wordt echter niet geheel duidelijk. Ik heb begrepen dat in elk geval één (Nederlandse) bank bereid is de restschuld kwijt te schelden indien de goede trouw van de cliënt is gebleken en deze gedurende drie jaar maximaal heeft afgelost. Een private schuldsaneringsregeling als het ware. Mogelijk dat de Rechtbank Limburg aan dit soort regelingen denkt? Of is het zo dat de rechtbank de oren hier te veel laat hangen naar de (belangen van de) bank?³

De onderliggende Wsnp-verzoeken zijn in de Brabantse en Limburgse zaak afgewezen. Mij bekruipt daarbij het gevoel dat schuldenaren met een restschuld bij de bank anders worden behandeld dan schuldenaren met een gevarieerdere schuldenlast.⁴ Het is deels een gevoel want ik weet niet waarom de Rechtbank Limburg het Wsnp-verzoek afwees. Hier kan bijvoorbeeld de sollicitatieplicht een rol spelen. In elk geval lijkt mij dat ook schuldenaren met een restschuld recht hebben op sanering van deze schuld en dat zij daarvan niet mogen of kunnen worden afgehouden doordat de bank met een (vage) 'betalingsregeling' schermt.

1 *Kamerstukken II 2005/06, 29 942, nr. 3, p. 15.*

2 *Van der Feltz II (1897), p. 145.*

3 *Zie ook Erica Schruer, 'Juri. met een bijsluiters en door de bank worden genomen', TvS 2016/1, p. 26.*

4 *In die zin begrijp ik voornoemde column van Erica Schruer wel.*

11 - Don't shoot the messenger. De onbedoelde werking van een besluit; is de Raad mans genoeg om het in te trekken?

Jacques van Rossen*

Op dit moment is sprake van 21 regelingen en overzichten waaraan de bewindvoerder Wsnp zich heeft te houden bij het verkrijgen van zijn salaris.¹ Dat is exclusief de per rechtbank opgestelde circulaire waarin dit onderwerp eveneens is vastgelegd. De rechtvaardiging van dit uitgebreide stelsel van regels is gelegen in het sinds 1 oktober 2013 in werking zijnde “Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering” (hierna: het Besluit). Dit Besluit waarborgt dat de bewindvoerder voortaan in alle schuldsaneringszaken de vastgestelde vergoeding voor de uitvoering van zijn wettelijke taken ontvangt.² Het Besluit is de opvolger van het “Besluit salaris bewindvoerder schuldsanering” en het “Besluit subsidie bewindvoerder schuldsanering” (hierna: de oude Besluiten).

Voor zover bekend is sinds inwerkingtreding van het Besluit geen onderzoek gepubliceerd naar de financiële effecten. Daar is ook geen aanleiding voor, want “[...]Uit dit besluit vloeien geen administratieve lasten voor de burger of het bedrijfsleven voort. Het brengt alleen wijziging aan in de regeling van de vergoeding van bewindvoerders.[...]”. Uitvloeisel van dit Besluit is onder andere dat, op grond van artikel 6, aan de bewindvoerder [bij aanvang] een voorschot op de bewindvoerderssubsidie wordt verstrekt van ‘€ 800,00’ (feitelijk € 661,16 in verband met de aftrek van de BTW).

In deze bijdrage wil ik de financiële gevolgen van dit Besluit voor de bewindvoerder bespreken. Ik bespreek eerst het Besluit,

daarna de financiële effecten van dit Besluit en vervolgens de omvang van deze financiële effecten bij verschillende soorten bewindvoerders. Ik sluit af met de conclusie dat dit Besluit in zijn financiële gevolgen niet positief, maar negatief uitwerkt voor de bewindvoerder en dat het Besluit, omdat het de doelstelling een dekkende vergoeding van alle werkzaamheden te waarborgen niet realiseert, daarom moet worden ingetrokken.

1. Aanleiding

In de Nota van toelichting gaat de wetgever uitgebreid in op de aanleiding voor dit Besluit. Uit onderzoek van de Raad voor Rechtsbijstand (regiokantoor ‘s-Hertogenbosch) met Recofa was gebleken dat in ongeveer twintig procent van de onderzochte zaken het salaris bewindvoerder niet uit de boedel kon worden bekostigd. Dit waren overwegend zaken waarin niet of nauwelijks kon worden gespaard door de schuldenaar. Ook waren in deze zaken de werkzaamheden van de bewindvoerder omvangrijker dan doorgaans het geval. Daarnaast bleek uit de achtste meting (2011) van de jaarlijkse Monitor Wsnp dat in slechts 7% van de schone leien niets of een laag bedrag wordt uitgekeerd aan de schuldeisers. In alle andere gevallen is er voldoende actief om een deel dan wel de gehele vergoeding van de bewindvoerder te voldoen. De wetgever geeft aan op grond van deze twee feiten besloten te hebben de vergoedingenstructuur te wijzigen.³

2. De wijzigingen

Het Besluit koppelt het salaris bewindvoerder voortaan aan de bewindvoerderssubsidie. Deze laatste zal alleen nog worden toegekend voor zover deze niet uit de boedel kan worden voldaan. Kortom, uit de boedel vindt eerst vol-doening plaats van het salaris plus de subsidie.

Daarna, wanneer de boedel niet toereikend is, vindt betaling van het restant plaats door de Raad. Dit heeft tot gevolg, aldus de Nota van toelichting, dat de kosten van een schuldsanering voortaan in hoofdzaak komen te liggen waar deze horen: bij de schuldenaar. De facto komen de kosten eveneens te liggen bij de schuldeiser aangezien deze een lager bedrag krijgt uitbetaald dan bij de oude Besluiten. Tot zover de theorie.

3. Overwegingen

Op het eerste gezicht kan de beroepsgroep bewindvoerders niet tegen het Besluit zijn. Immers, sinds inwerkingtreding van het Besluit is er een waarborg van de totale vergoeding. Voor de inwerkingtreding bleef aan het eind van de schuldsaneringsregeling in 7% van de gevallen de bewindvoerder met een onbetaald salaris achter. Na de inwerkingtreding is dat 0%, een 'no-brainer'.⁴

Het Besluit heeft voor de bewindvoerder een drietal effecten in vergelijking met het vorige besluit. Allereerst krijgt de bewindvoerder te maken met het feit dat in ca. twintig procent van de dossiers, namelijk dat deel waarin de opbrengsten van de schuldsaneringsregeling onvoldoende waren om het salaris te betalen, aan het eind van de schuldsaneringsregeling, ergo na drie jaar, toch betaling van het salaris volgt. Het tweede effect is dat de bewindvoerder tijdens de schuldsaneringsregeling geen begin-, tussen- en eindsubsidie meer krijgt. Hiervoor in de plaats krijgt de bewindvoerder een bedrag van '€ 800,00' bij aanvang. Als derde effect heeft het Besluit geleid tot een complexe administratie. Zelf omschrijft het Besluit de vergoedingsstructuur als een "structuur van communicerende vaten voor de salaris- en subsidiecomponenten".

4. Oeps

Er is nog een vierde (indirect) effect van het Besluit. In 2014 heeft Recofa besloten dat voor schuldsaneringen die zijn aangevangen na 1 oktober 2013 (i.e. inwerkingtredingsdatum van het Besluit) geldt dat schuldenaren het bewindvoerderssalaris niet (volledig) hoeven te voldoen als zij daarmee onder het vtlb komen. Zij hoeven dus ook niet het bedrag tussen vtlb en beslagvrije voet daarvoor te benutten. (Ik veronderstel dat dit bedrag wel vatbaar blijft voor beslag door nieuwe crediteuren tijdens de Wsnp). De circulaire van in ieder geval één rechtbank meldt expliciet dat het bedrag dat de bewindvoerder daardoor minder uit de boedel kan opnemen, wordt gecompenseerd door de aanvullende subsidie en legt daarmee duidelijk de relatie met het nieuwe Besluit. De conclusie is hierdoor onontkoombaar dat het Recofa-inkomensbeleid rondom het vtlb wordt gefinancierd door de bewindvoerder. Recofa, althans de rechtbank, tast daarmee de voorrang aan die het salaris bewindvoerder heeft op grond van art. 320, zevende lid Fw.

5. Netto contante waarde

Bedrijfseconomisch leidt het Besluit en de bovenbeschreven effecten tot een verminderde zogeheten netto contante waarde van alle vergoedingen. Netto contante waarde van geld is, kort gezegd, het antwoord op de vraag wat je liever hebt: "Eén euro nu, of één euro volgend jaar". Netto contante waarde is een weergave van de tijdswaarde van geld.

Stel de marktrente voor een normale debiteur is 4%. Wat heeft de debiteur dan liever: € 1,00 nu of € 1,04 precies over een jaar? Het antwoord is dat dit niet uitmaakt. De debiteur kan namelijk wel denken dat hij die € 1,00 maar alvast heeft, maar hij kan beroofd worden, of zijn

geld verliezen of op andere wijze niet meer kunnen beschikken over zijn geld. Dan is € 1,04 precies over een jaar met een zekerheid van betaling misschien zelfs wel beter. Dus: gelijk risico, gelijke waarde. Op dezelfde wijze geldt dit na twee jaar voor € 1,0816 of na drie jaar € 1,12 en zo voort. Boekhoudkundig wordt het bedrag na een jaar terug gebracht naar de waarde van nu door het toegezegde bedrag te delen door de rente. Met een mooi woord heet dat verdisconteren.

6. De praktijk

Disconteren heeft niet plaatsgevonden bij het opstellen van het Besluit. Dat betekent dat de vergoeding voor alle werkzaamheden is verminderd met ca. 12% in twintig procent van de schuldsanereringen en dat de bewindvoerder in 20% van zijn dossiers zijn werkzaamheden 3 jaar moet voorfinancieren. Dit is pijnlijk omdat, aldus de Nota van toelichting bij het besluit, dit ook de dossiers zijn waarin de werkzaamheden omvangrijker zijn. De bewindvoerder krijgt later zijn geld en heeft juist in die dossiers meer werkzaamheden. Tezamen resulteert dat in minder vergoeding voor meer werkzaamheden.

Het Besluit veronderstelt daarnaast impliciet dat de zaken die behoren tot de twintig procent waarin het salaris bewindvoerder niet kon worden bekostigd evenredig verdeeld zijn over alle bewindvoerders en dat bovendien de werkzaamheden in een schuldsaneringsregeling evenredig verdeeld zijn over de duur van de regeling. Deze aannames zijn niet juist, zoals de Raad zelf ook al had vastgesteld in de achtste meting (2011) van de jaarlijkse Monitor Wsnp.

Wat betreft de tijdsverdeling stelt het enige, in 2002 uitgevoerde onderzoek daarover, dat 60% van de werkzaamheden in het eerste jaar van de regeling plaatsvindt.⁵ Dit is later nog bevestigd.⁶

Wat betreft de verdeling van typen zaken leiden factoren die verband houden met de zaak zelf, de schuldenaar of de bewindvoerder tot verschillende opbrengsten in een schuldsaneringsregeling en daarmee tot meer of minder dan twintig procent van de zaken waarin geen baten aanwezig zijn. Een bewindvoerder met meer (ex-)ondernemers in zijn bestand heeft hogere opbrengsten dan een bewindvoerder met alleen particulieren. De eerste zal zelfs, vanwege de administratieve kosten, besluiten af te zien van de voorsubsidie van '€ 800,00'. Daarnaast spelen ook geografische verschillen een rol, omdat niet overal de percentages schone lei gelijk zijn. De Raad stelde vast dat meer schone leien leiden tot meer opbrengsten.

Bovenstaande betekent dat sommige bewindvoerders weinig gevolgen ondervinden van het nieuwe besluit omdat zij toch al geen lege boedels hadden. Andere bewindvoerders ondervinden veel last van de vereiste voorfinanciering omdat zij relatief veel lege boedels hebben. Is dat erg voor deze bewindvoerders, zij krijgen immers uiteindelijk hun geld? Het antwoord is "Ja".

7. Stapeling

Er is een directe relatie tussen de verminderde netto contante waarde en de kasstroom, de liquiditeit. Omdat in het Besluit geen verdiscontering heeft plaatsgevonden is door het Besluit direct de liquiditeit (naast het bedrijfsresultaat) onder druk gezet. Het is duidelijk dat de beroepsorganisatie, die was betrokken bij de opstelling van het besluit, hier heeft zitten slapen; zij had kennelijk een 'gemiddelde' bewindvoerder voor ogen. Ook de Raad bleek minder belangenbehartiger dan ingeschat. En of Recofa niet te nonchalant juist in 2014 besloot zich als hoeder van

het vtlb op te werpen is wellicht een punt voor latere overleggen. Feit is dat deze partijen gezamenlijk een beweging in de verkeerde richting hebben veroorzaakt. Dat het een financierbaar (liquiditeits-)effect is doet daar niet aan af. Immers, waarom zou een bewindvoerder zijn werkzaamheden omvangrijker moeten (voor-)financieren dan op basis van boedelopbrengsten noodzakelijk is, of zelfs zekerheden moeten stellen (al dan niet in privé) als de Raad of Recofa inkomensbeleid wil gaan voeren?

Mijn inschatting is dat een groot aantal bewindvoedersorganisaties, met meer of minder mooie bedrijfsresultaten, vanwege de liquiditeitsdruk de focus op andere werkzaamheden richt, minder kwetsbaar en minder kostbaar. Daarnaast is mijn inschatting dat wat blijft de een-pittende bewindvoerder is met de printer op de koelkast. Die is beter in staat dit soort financieringseffecten op te vangen omdat de effecten pas ontstaan op het moment dat zij ooit zouden willen stoppen en pas dan merken dat de liquide middelen ontbreken om dat te kunnen doen. Voor de meesten is dat een verre toekomst en staat dat daarom minder op de voorgrond. (Het is overigens voor dit moment wel te hopen dat de rechtbanken de huidige bewindvoeders blijven benoemen omdat ook vermindering van het aantal benoemingen de gemelde liquiditeitseffecten zal geven).

8. Conclusie

Het “Besluit vergoeding bewindvoerder schuldsanering” is een complex besluit gebleken. Voor verschillende bewindvoeders heeft het verschillende effecten. Dat maakt de evaluatie van het Besluit moeilijk. Zowel de Raad als Recofa heeft een voorschot genomen op de verwachte uitkomst van

het Besluit. De Raad door aanpassing van subsidiebetalingen, namelijk aan het eind van de schuldsaneringsregeling, Recofa door verplaatsing van de uitbetaling naar het einde van de schuldsaneringsregeling wanneer het inkomen van de schuldenaar onder het vtlb lag. Op basis van de aannames die zijn opgenomen in de Nota van toelichting bij het Besluit kan geconcludeerd worden dat het Besluit gemiddeld genomen substantiële effecten heeft op zowel bedrijfsresultaat als liquiditeit. Ter verdediging van het Besluit zij gezegd dat een deel van deze substantiële effecten terug te voeren is op de niet voorziene stapeling van het Besluit met het Recofa-beleid met betrekking tot de verplichte afdracht van schuldenaren. Wat daarvan zij, op basis van het gegeven dat het mediane inkomen van een schuldenaar rond de € 1.250,00 a € 1.300,00 ligt⁷ is het een reële inschatting dat van alle benoemingen tenminste in één op de vier schuldsaneringsregelingen sprake is van het feit dat de schuldenaar géén afdrachtverplichting heeft aan de boedel. In al deze schuldsaneringen krijgt de bewindvoerder pas de vergoeding aan het einde van de schuldsaneringsregeling na drie jaar. Alleen de portokosten en de eerste maand van de bewindvoering zijn, op basis van de voorsubsidie van ‘€ 800,00’ gedekt. Alleen een, verplichte, gang naar de bank houdt een organisatie dan overeind. Als resterend alternatief blijft over het ‘down sizen’ naar een in omvang draagbare voorfinanciering of het stopzetten van de werkzaamheden (lees: beroepsuitoefening). De noodzakelijke bevoegdheid als bewindvoerder Wsnp voor de gedwongen medewerkingen ex art. 287a Fw, de moratoria en de voorlopige voorzieningen maken deze afwegingen voor de bewindvoerder een duivels dilemma tussen stoppen of down-sizen met relatief hoge kosten. Dat het niet enkelen zijn die deze afwegingen maken wordt door de voortdurende daling van het aantal

benoembare bewindvoerders in ieder geval niet tegengesproken (zie ook: Monitor Wsnp, elfde meting⁸).

Het is niet uit te sluiten dat de Raad, en wellicht ook de beroepsgroep, dit dalend effect beoogde. Met de verminderde benoemingen is er behoefte aan minder bewindvoerders. Als dat zo is dan is het Besluit een geslaagde, zij het gemankeerd gecommuniceerde, wijziging van beleid. Als dat niet zo is dan is het Besluit als slecht te kwalificeren. Het geeft weliswaar zekerheid van betaling van het volledige salaris maar doet dat op zo'n wijze dat het meer kost dan opbrengt. Als dat zo is dan resteert slechts één conclusie: het Besluit moet worden ingetrokken. Dan zijn de bewindvoerders Wsnp misschien ook meteen af van die grote hoeveelheid regelingen en overzichten, waar ik in het begin van dit artikel op doelde.

** Mr. I.P. van Rossen is werkzaam bij Modus Vivendi te Zwijndrecht.*

- 1 <http://www.bureauwsnp.nl/voor-bewindvoerders/vergoedingen/overzicht.html>
- 2 *Stb. 2013, 308, p. 5.*
- 3 *Stb. 2013, 308, p. 5, 3e alinea.*
- 4 *N.B. Het is wel van belang te realiseren dat bovenstaande niet betekende dat de schade voor de bewindvoerder ook 7% van zijn vergoeding was. In het vorige besluit ontving de bewindvoerder immers naast het salaris ook de bewindvoerderssubsidie. Het onbetaald gebleven percentage van de totale vergoeding bedroeg om die reden een evenredig deel als dat het salaris bewindvoerder beslaat van de totale vergoeding, omgerekend ca. 4,5%.*
- 5 *"Tijdsbesteding per zaak en integraal uurtarief WSNP zijn hoger dan in startfase; Vervolgonderzoek bewindvoeringssubsidie WSNP 2002", Price-Waterhouse-Coopers, blz. 11-12.*
- 6 *"Gewijzigde notitie maxbeleid Wsnp 070108", 2008, bureau Wsnp.*
- 7 *S.L. Peters, L. Combrink-Kuiters en C. Verkleij, "Monitor Wsnp. Negende meting over het jaar 2012". Nijmegen, Wolf Legal Publishers 2013, p. 18-19.*
- 8 *S.L. Peters, L. Combrink-Kuiters en C. Verkleij, "Monitor Wsnp. Elfde meting over het jaar 2014". Nijmegen, Wolf Legal Publishers 2015, p. 28-29.*

12 - Regresvordering en de Wsnp

Margreet van Bommel

1. Inleiding

Wat doe je als bewindvoerder indien een schuldeiser zich meldt met een regresvordering? Vooral in de gevallen dat een regresvordering opkomt na de toelatingsdatum tot de schuldsaneringsregeling van de schuldenaar, blijkt de Wsnp-praktijk hiermee verschillend om te gaan. In dit artikel zal ik uitleggen wat een regresvordering is en wat de juridische positie is van de oorspronkelijke schuldeiser, de medeschuldenaar en de schuldenaar op wie de Wsnp van toepassing is verklaard.

2. Wat is een regresvordering?

Als een prestatie door twee of meer schuldenaren is verschuldigd, dan zijn zij in beginsel ieder voor een gelijk deel daaraan verbonden (art. 6:6 lid 1 BW). Is de prestatie ondeelbaar of vloeit uit wet, gewoonte of rechtshandeling voort dat de schuldenaren ten aanzien van een zelfde schuld ieder voor het geheel aansprakelijk zijn, dan zijn zij ten aanzien van die schuld ieder hoofdelijk verbonden (art. 6:6 lid 2 BW). De schuldeiser kan van ieder van de hoofdelijk verbonden schuldenaren nakoming voor het *geheel* vorderen (art. 6:7 lid 1 BW). De schuldeiser kan dus kiezen wie hij aanspreekt. Betaalt een van de schuldenaren aan de schuldeiser, dan zijn de medeschuldenaren ten opzichte van de schuldeiser bevrijd (art. 6:7 lid 2 BW). Indien een hoofdelijke schuldenaar meer voldaan heeft aan de schuldeiser dan waartoe hij in zijn onderlinge verhouding met de medeschuldenaar gehouden was (interne draagplicht), dan heeft hij voor dat meerdere regres op zijn medeschuldenaar (art. 6:10

BW). In geval van regres krijgt de betalende schuldenaar een eigen, zelfstandige vordering op zijn medeschuldenaar. De oorspronkelijke vordering van de schuldeiser is door de betaling immers tenietgegaan.

Wat gebeurt er met een regresvordering als op één van de schuldenaren of beide schuldenaren de wettelijke schuldsaneringsregeling van toepassing wordt verklaard¹? In dit artikel leg ik het een en ander uit aan de hand van de volgende casus: Partij A en Partij B (bijvoorbeeld vennoten in een v.o.f. of echtelieden) gaan in 2014 een lening aan van € 100.000,- bij de Bank. Beide partijen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor deze lening. Partijen gaan uit elkaar. De interne draagplicht is 50%. Partij B wordt op 1 januari 2016 tot de Wsnp toegelaten.

Ik maak in dit artikel onderscheid tussen de regresvordering die ontstaat vóór datum Wsnp (paragraaf 3), de regresvordering die ontstaat ná datum Wsnp (paragraaf 4) en de regresvordering die ontstaat nadat de Wsnp van één van de beide partijen is beëindigd (paragraaf 5).

3. Ontstaan regresvordering voor datum Wsnp

- Partij A betaalt € 40.000,- (40%) van de schuld af op de lening in 2015. Per 1 januari 2016 gaat Partij B in de Wsnp. De Bank heeft op datum Wsnp nog € 60.000,- te vorderen. Voor dit bedrag kan de Bank dus haar vordering ter verificatie indienen in de Wsnp van Partij B. Partij A heeft alleen in mindering op zijn 'eigen deel' betaald en kan dus geen regres nemen op Partij B. Hij kan dus geen vordering ter verificatie indienen bij Partij B.

- Partij A betaalt € 60.000,- (60%) van de schuld af in 2015. Per 1 januari 2016 gaat Partij B in de Wsnp. De Bank heeft op datum Wsnp nog € 40.000,- te vorderen. Voor dit bedrag kan de Bank dus haar vordering ter verificatie indienen in de Wsnp van Partij B. Partij A heeft een regresvordering van € 10.000,- op Partij B omdat hij € 10.000,- meer betaald heeft dan zijn eigen aandeel (interne draagplicht). Partij A kan zijn regresvordering van € 10.000,- ter verificatie in de Wsnp van Partij B indienen.
- Partij A betaalt de schuld van € 100.000,- (100%) in 2015 volledig aan de Bank. De Bank heeft geen vordering meer op beide partijen. Per 1 januari 2016 gaat Partij B in de Wsnp. Partij A kan zijn regresvordering op Partij B, het meerdere van 50%, in casu dus € 50.000,- indienen ter verificatie in de Wsnp van Partij B.

Overigens is het zo dat als op beide partijen de Wsnp van toepassing wordt verklaard de Bank de vordering in beide schuldsaneringsregelingen voor het gehele bedrag ter verificatie kan indienen (art. 328 jo. 136 lid 1 Fw). De eventuele uitdelingen in de twee schuldsaneringsregelingen aan de Bank kunnen natuurlijk niet hoger worden dan het totale bedrag van de vordering.

4. Ontstaan regresvordering na toelating van de hoofdelijk medeschuldenaar tot de Wsnp

Stel dat door geen van beide partijen iets op de lening is afgelost. De Bank kan dan het volledige openstaande bedrag van € 100.000,- ter verificatie indienen in de Wsnp van Partij B. De Bank spreekt vervolgens Partij A aan in verband met zijn hoofdelijke

aansprakelijkheid voor de lening. Partij A kan zich er tegenover de Bank niet op beroepen dat hij niet meer hoeft te betalen omdat op Partij B de Wsnp van toepassing is verklaard, nu de schuldsaneringsregeling niet werkt ten voordele van borgen en andere medeschuldenaren (art. 300 Fw). Maar wat is de positie van Partij A als hij (deels) gaat aflossen op de schuld aan de Bank?

- Partij A betaalt tijdens de Wsnp van Partij B € 40.000,- aan de Bank. De vordering van de Bank is weliswaar verminderd tot € 60.000,- maar de vordering van de Bank blijft op de crediteurenlijst staan voor € 100.000,-. Dit volgt uit artikel 328 jo. 136 lid 1 Fw². Artikel 136 Fw vormt dus in zekere zin een uitzondering op het bepaalde van art. 6:7 BW dat nakoming door één van de schuldenaren ook zijn medeschuldenaren bevrijdt tegenover de schuldeiser. Voorts heeft Partij A, aangezien hij alleen zijn eigen interne deel heeft betaald, geen regresvordering op Partij B.
- Partij A betaalt tijdens de Wsnp van Partij B € 60.000,- van de schuld aan de Bank. Zoals hierboven geschetst, blijft de vordering van de Bank voor € 100.000,- op de crediteurenlijst staan, ook al is de vordering nog 'maar' € 40.000,-. Partij A heeft een regresvordering op Partij B van € 10.000,-. De vraag is of Partij A zijn regresvordering nog kan indienen in de Wsnp van Partij B.

Ja, dat kan: artikel 299 lid 1 sub e Fw biedt Partij A uitkomst. Dit artikel bepaalt dat de schuldsaneringsregeling werkt ten aanzien van regresvorderingen die na de uitspraak van de schuldsaneringsregeling ontstaan uit hoofde van een ten tijde van de uitspraak tot

de toepassing van de schuldsaneringsregeling reeds bestaande rechtsbetrekking. Op grond van art. 299 lid 2 Fw kan Partij A zijn regresvordering ter verificatie indienen.

Op zich is dit een opvallende wetsbepaling omdat het botst met het bepaalde in art. 136 lid 2 Fw (via de schakelbepaling van art. 328 óók van toepassing in de Wsnp!) dat Partij A zijn regresvordering in beginsel *niet* ter verificatie zou kunnen indienen in de Wsnp van Partij B. De wetgever vindt dat het niet mogelijk moet zijn dat twee of meer personen tegelijk voor dezelfde schuld in het faillissement kunnen opkomen en aldus de andere schuldeisers ter zake van de hun ingevolge artikel 132 uit te keren percenten benadelen. Een regresvordering kan slechts in een drietal gevallen, limitatief genoemd in lid 2 a, b en c, opgenomen worden op de lijst (van voorlopig erkende schuldeisers). In lid 2 sub a wordt het geval beschreven dat de schuldeiser om wat voor reden dan ook (bijvoorbeeld: de schuldeiser is al volledig betaald voordat de Wsnp wordt uitgesproken: zie vorige paragraaf, derde voorbeeld) niet zijn vordering indient. De medeschuldenaar kan in dat geval wel zijn regresvordering indienen. In lid 2 sub b is het geval beschreven dat bijvoorbeeld de Bank gedurende de Wsnp voor het *gehele* bedrag waarvoor hij is opgekomen, in casu dus € 100.000,-, wordt voldaan of dat er naar verwachting een zodanige uitdeling aan de schuldeisers in de Wsnp van Partij B te verwachten is dat de Bank volledig betaald gaat worden (zie het volgende voorbeeld). In lid 2 sub c wordt de mogelijkheid beschreven om een regresvordering in te dienen als dat voor de concurrente crediteuren geen nadelige invloed heeft op de aan hen uit te keren percenten. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer verhaal van de regresvordering mogelijk is op grond van een reeds bij het aangaan van de lening

gevestigd zekerheidsrecht of wanneer de hoofdelijke schuldenaren met elkaar hebben afgesproken dat een eventuele regresvordering post-concurrent (achtergesteld) zal worden.

Nu Partij A op grond van art. 299 Fw wel zijn regresvordering kan indienen – dus naast de volledige vordering van de schuldeiser – wordt het standpunt verlaten dat de regresvordering niet zou mogen worden ingediend omdat het de concurrente schuldeisers zou benadelen. Ik denk dat, als het om de Wsnp gaat, niet meer verwezen zou moeten worden naar het bepaalde in art. 136 Fw. De Wsnp heeft immers nu al zijn ‘eigen’ regelgeving in art. 299 Fw als het om regresvorderingen gaat. Ik pleit er tevens voor dat aan de wet nog een bepaling wordt toegevoegd inhoudende dat de vordering van de schuldeiser niet gefixeerd wordt zoals in art. 136 Fw is bepaald, maar dat de vordering opnieuw geverifieerd wordt bij de verificatievergadering indien op de vordering door de medeschuldenaar tijdens de schuldsaneringsregeling betaald wordt. Dat zou dus in het voorbeeld betekenen dat de Bank nog een te verifiëren vordering heeft van € 40.000,- en Partij A een te verifiëren vordering van € 10.000,-.

Daarnaast is er nog een aandachtspunt. De Hoge Raad heeft in zijn arrest (ASR/Achmea) van 6 april 2012 (LJN:BU3784) bepaald dat een regresvordering pas ontstaat indien de hoofdelijk medeschuldenaar de vordering voldoet voor meer dan het gedeelte dat hem aangaat. Dat betekent dus dat de regresvordering van Partij A pas ontstaat tijdens de looptijd van de schuldsaneringsregeling van Partij B. Zo bezien zou de vordering dus aangemerkt kunnen worden als een nieuw ontstane schuld tijdens de Wsnp. Echter, gelet op art. 299 Fw kan een dergelijke vordering meegenomen worden in de Wsnp.

- Partij A betaalt tijdens de Wsnp van Partij B de schuld volledig af aan de Bank. In dit geval zal de vordering van de Bank van de crediteurenlijst afgehaald moeten worden. Op grond van art. 136 lid 2 en art. 299 Fw kan Partij A zijn regresvordering van € 50.000,- nu ter verificatie indienen.

arrest. De rechtbank heeft in die specifieke zaak verder bepaald dat het uitoefenen van het regresrecht door de vrouw tegenover de man naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is omdat de vrouw zelf geen vermogensnadeel heeft geleden.

5. Ontstaan regresvordering na beëindiging Wsnp

Ook na de beëindiging van de Wsnp (met schone lei) kunnen vragen opkomen hoe om te gaan met een regresvordering.

- Indien Partij A, *nadat* de Wsnp van Partij B tot een einde is gekomen met een schone lei, aan de Bank meer betaalt dan zijn interne draagplicht dan krijgt Partij A weliswaar een regresvordering op Partij B maar die is door de werking van de schuldsaneringsregeling en de afgegeven schone lei niet meer verhaalbaar.
- Er kan zich ook de casus voordoen dat nadat de slotuitdelingslijst van Partij B is vastgesteld, er vanuit de Wsnp een betaling plaatsvindt van € 60.000,- aan de Bank. Nu heeft Partij B meer betaald dan zijn interne draagplicht waardoor gesteld kan worden dat Partij B een regresvordering van € 10.000,- heeft op Partij A. Een soortgelijke casus is behandeld door de Rechtbank Gelderland op 25 juni 2014³. Het is een lezenswaardig vonnis waarbij niet alleen regres maar ook het onderwerp verjaring uitgebreid wordt behandeld. De rechtbank oordeelt onder meer dat de regresvordering van de vrouw (pas) is ontstaan nadat de slotuitdelingslijst verbindend is geworden, dus (kort) na beëindiging van de Wsnp. Dit is ook in lijn met het bepaalde in het ASR/Achmea-

1 Zie ook Berend Engberts, 'Hoofdelijke aansprakelijkheid voor een Wsnp-schuld', *WP*, 2010/02, p. 8.

2 Uit de *MvT* blijkt dat de wetgever de schuldeiser heeft willen beschermen tegen insolventie van een of meer schuldenaren, zie *MvT*, Kamerstukken II 1980/81, 16 593, nr. 3.

3 *Rb. Gelderland*, 25 juni 2014, *ECLI:NL:RBGEL:2014:6407*.

13 - Verrekening tijdens de schuldsaneringsregeling

Theo Pouw

De redactie van *WP* kreeg de volgende casus voorgelegd door een Wsnp-bewindvoerder. Tot frustratie van de Belastingdienst is het faillissement van een echtpaar opgeheven onder gelijktijdige van toepassingverklaring van de schuldsaneringsregeling (art. 15b Fw). Voorafgaand aan het faillissement had het echtpaar het kennelijk erg bont gemaakt door op grote schaal niet aan de fiscale verplichtingen te voldoen. Tijdens het faillissement verrekenende de ontvanger daarom alles wat hij kon verrekenen met zijn vordering op het echtpaar. Op basis van art. 53 Fw mocht hij dat ook. Na omzetting gaat de ontvanger gewoon door met verrekenen. In zijn visie behoudt hij zijn recht op verrekening, omdat de schuldsanering is voorafgegaan door een faillissement. De bewindvoerder meent dat de ontvanger ongelijk heeft en vraagt zich af hoe op diens opstelling te reageren.

Voor de schuldsaneringsregeling heeft de wetgever de verrekeningsmogelijkheid in art. 307 Fw als volgt geformuleerd:

Hij die zowel schuldenaar als schuldeiser is van de persoon ten aanzien van wie de schuldsaneringsregeling is uitgesproken, kan zijn schuld met zijn vordering ten aanzien waarvan de schuldsaneringsregeling werkt, slechts verrekenen indien beide zijn ontstaan vóór de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling.

In faillissement is de formulering exact hetzelfde (art. 53 Fw) met een kleine, maar wel belangrijke toevoeging:

Hij die zowel schuldenaar als schuldeiser van de gefailleerde is, kan zijn schuld met zijn vordering op de gefailleerde verrekenen, indien beide zijn ontstaan vóór de faillietverklaring of voortvloeiën uit handelingen, vóór de faillietverklaring met de gefailleerde verricht.

Vanwaar dat verschil? Zonder de beperking die geldt in de schuldsaneringsregeling – schuld en vordering moeten beide zijn ontstaan vóór toelating van de schuldenaar tot de regeling – zou een schuldeiser die een onder de regeling vallende vordering heeft op de saniet een beroep kunnen doen op verrekening wanneer hij tijdens de schuldsanering een schuld krijgt aan de saniet. Enkele voorbeelden:

- een werkgever die een werknemer vóór toelating tot de schuldsaneringsregeling een lening heeft verstrekt zou hetgeen hij nog te vorderen heeft na toelating van de werknemer tot de schuldsaneringsregeling kunnen verrekenen met na toelating van de werknemer te verrichten loonbetalingen;
- een schuldeiser heeft materialen geleverd aan een loodgieter (zzp-er); voordat alles is betaald, wordt de loodgieter toegelaten tot de schuldsaneringsregeling; daarna laat de schuldeiser aan zijn bedrijfsgebouw een klusje opknappen door de loodgieter en betaalt niet, maar verrekent;
- een schuldenaar staat op het moment dat hij wordt toegelaten tot de schuldsaneringsregeling € 1.500 rood bij zijn bank; tijdens de regeling weet hij van zijn Vtlb kleine bedragen te sparen bij diezelfde bank; de bank zou kunnen besluiten het spaargeld te verrekenen met de roodstand.

Op die manier zou de betreffende schuldeiser in een betere positie komen te verkeren dan de schuldeisers die geen schuld aan de saniet krijgen of weten te 'creëren' en dat is iets wat de wetgever - terecht - niet heeft gewild. In faillissement worden dit soort situaties opgevangen door de formule: "of voortvloeiend uit handelingen vóór de faillietverklaring met de gefailleerde verricht."

De Belastingdienst die dus na toelating van de belastingschuldige tot de schuldsaneringsregeling verschuldigd geworden toeslagen verrekent met vóór toelating onbetaald gebleven belastingen handelt in strijd met de wet. Voor het standpunt dat hij na omzetting van faillissement in schuldsanering mag blijven verrekenen, omdat de insolventieprocedure is begonnen met een faillissement, is geen enkele steun te vinden in de wet. Faillissement en schuldsanering zijn weliswaar allebei procedures gericht op de verkoop (liquidatie) en vereffening van het vermogen van de schuldenaar, maar kennen toch ieder een eigen set regels, die niet over en weer toepasbaar zijn. De belangrijkste voorbeelden daarvan zijn de rangorde en de situatie na afloop van de procedure.

In de schuldsaneringsregeling zijn alle preferente schuldeisers gelijk in rang en zodra het tot uitkering komt, krijgen de preferente schuldeisers twee keer zoveel als de concurrente. De Belastingdienst zal nooit het standpunt innemen dat in een faillissement dat is voorafgegaan door een schuldsanering dezelfde rangorde moet gelden als in de schuldsaneringsregeling. Omgekeerd zal de Belastingdienst in een schuldsanering die is voorafgegaan door een faillissement ook geen aanspraak maken op integrale betaling van zijn vordering, omdat hij daar in het faillissement ook recht op had.

Nog duidelijker komt het onderscheid tussen de twee insolventieprocedures naar voren wanneer wordt gekeken naar het eindresultaat. Aanspraak op een schone lei in een faillissement dat is voorafgegaan door een schuldsanering is ondenkbaar. Andersom kan het niet zo zijn dat een schuldsanering niet zou kunnen eindigen met een schone lei, omdat er een faillissement aan is voorafgegaan.

In de casus van de bewindvoerder die deze aan onze redactie voorlegde is de Belastingdienst dus gewoon fout bezig. Alles wat na toelating van het echtpaar tot de schuldsanering ten onrechte is verrekend, zal daarom alsnog moeten worden uitgekeerd en als er schade is ontstaan door het onrechtmatig handelen van de Belastingdienst, bestaat aanspraak op vergoeding daarvan.

Een heel andere kwestie is natuurlijk of het echtpaar terecht is toegelaten tot de schuldsaneringsregeling. Omdat zij zijn toegelaten tot de regeling hebben man en vrouw de goede trouwtoets in elk geval doorstaan en als bij de omzettingzitting de fiscale perikelen van het echtpaar duidelijk aan de orde zijn gesteld, valt daar weinig tegen te ondernemen. In het andere geval kan de Belastingdienst tussentijdse beëindiging verzoeken op grond van art. 350 lid 3 sub f Fw: er zijn nieuwe feiten en omstandigheden bekend geworden die reeds bestonden op het moment van indiening van het omzettingsverzoek en die reden zouden zijn geweest om dat verzoek af te wijzen. Dat laatste lijkt mij voor de Belastingdienst in deze casus de enig juiste benadering.

14 - Nieuws in het kort

Breed wettelijk moratorium

De staatssecretarissen van SZW en V&J zijn bezig met de invoering van het breed wettelijke moratorium (afkoelingsperiode) van art. 5 van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening. De voorwaarden en verplichtingen die aan dit moratorium verbonden zijn, worden in een algemene maatregel van bestuur (amvb) vastgelegd. De (internet) consultatieronde van deze amvb zal binnenkort worden gehouden. Het streven is om het breed wettelijk moratorium uiterlijk op 1 januari 2017 ingevoerd te hebben. Zie Kamerstukken II 2015/16, 24515, 322 en Kamerstukken I 2015/16, 34300, V.

Beslagvrije voet

De staatssecretaris van SZW heeft de Tweede Kamer bij brief van 23 december 2015 over de hoofdlijnen van de vereenvoudiging van de beslagvrije voet bericht. Deurwaarders, schuldhulpverleners, medewerkers van de Belastingdienst, de Nationale Ombudsman, NVVK en veel organisaties die met de beslagvrije voet te maken hebben, bleken op een rondetafelbijeenkomst van het Ministerie van SZW eind 2015 positief gestemd over de vereenvoudiging van de beslagvrije voet. Zie: Kamerstukken II 2015/16, 24515, 324.

Voorts heeft genoemde staatssecretaris een webtool ontwikkeld om de berekening van de beslagvrije voet (op grond van de bestaande regeling) te vereenvoudigen, zie <http://www.uwbeslagvrijevoet.nl>.
WSNP Periodiek nr. 2016 nr. 2

Wet civielrechtelijk bestuursverbod en de Wet herziening strafbaarstelling faillissementsfraude

De Eerste Kamer heeft de eerste twee wetsvoorstellen van het wetgevingsprogramma herijking faillissementsrecht aangenomen: de Wet civielrechtelijk bestuursverbod en de Wet herziening strafbaarstelling faillissementsfraude. Beide wetten behoren tot de zogenoemde "Fraudepijler" van het wetgevingsprogramma. De beoogde datum inwerkingtreding is 1 juli 2016, maar deze datum is niet zeker omdat publicatie in de Staatscourant nog moet plaatsvinden. Over de Wet civielrechtelijk bestuursverbod zie ook Fleur Verburg en Eva Timmermans, 'Wsnp en het bestuursverbod', *Wsnp Periodiek* 2014/3, p.14.

15 - Actuele rechtspraak kort

Publicaties tot en met 15 maart 2016

1. Hof Amsterdam 13 januari 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:48 (art. 288 lid 1 onder b Fw)

Rechtbank Amsterdam wees een Wsnp-verzoek van onder beschermingsbewind gestelde echtelieden af wegens gebrek aan goede trouw ten aanzien van CJIB-boetes. In hoger beroep deden appellanten met succes een beroep op hun persoonlijke omstandigheden: de vrouw was werkeloos, op het inkomen van de man was beslag gelegd, de woning moest worden verkocht en het echtpaar werd dakloos. De man kon de autoverzekering niet meer betalen en het CJIB legde daarom boetes op aan de man, niet aan de vrouw. Het hof oordeelt dat de rechtbank, gelet op de individuele toets die bij de beoordeling van de goede trouw moet worden aangelegd, het verzoek van appellante niet mocht afwijzen vanwege een CJIB-schuld van de man. De omstandigheid dat appellanten in gemeenschap van goederen zijn gehuwd doet daar niet aan af. In hoger beroep is bovendien gebleken dat de CJIB-schuld van € 2.128,50 is voldaan. Het hof oordeelt dat het voldoende aannemelijk is dat appellanten hun saneringsverplichtingen naar behoren zullen nakomen. Het hof neemt daarbij in aanmerking dat appellanten hun best hebben gedaan hun leven weer op de rit te krijgen en verantwoordelijkheid hebben genomen door zich per juni 2013 onder beschermingsbewind te laten stellen, waarna zij geen nieuwe schulden meer hebben laten ontstaan. De man heeft reeds 15 jaar een vast fulltime dienstverband en de vrouw is bereid fulltime te gaan werken. Beide echtelieden moet de kans worden geboden hun schulden te saneren, aldus het hof.

2. Hof Den Haag 16 juni 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:3822 (art. 285 lid 1 sub f Fw)

Rechtbank Den Haag verklaart schuldenaar niet ontvankelijk in zijn verzoek om toegelaten te worden tot de schuldsaneringsregeling omdat er bij het verzoek geen ‘met redenen omklede verklaring van het college van B&W is overgelegd dat schuldenaar tevergeefs pogingen heeft ondernomen om met zijn schuldeisers tot een minnelijk vergelijk te komen’. Ook is niet gebleken dat met hulp van een advocaat een minnelijk traject is doorlopen. In hoger beroep stelt appellant dat, zonder dat hem een verwijt valt te maken, de Gemeentelijke Kredietbank (GKB) hem eerder heeft geweigerd het schuldverleningstraject te laten doorlopen. Het hof constateert dat er, naar aanleiding van een faillissementsverzoek van een derde, door de rechtbank een faillissementszitting was gepland en dat appellant bericht van de rechtbank had gekregen dat hij een beroep kon doen op de schuldsaneringsregeling zolang hij niet failliet was verklaard. Gelet op de korte termijnen lukte het appellant niet op tijd het minnelijk traject bij de GKB te doorlopen en om die reden heeft hij zijn advocaat een bijlage bij het verzoekschrift laten opstellen. Ter zitting bij het hof blijkt dat deze bijlage niet voldoet aan de eisen van art. 285 lid 1 Fw zodat ook het hof tot de conclusie komt dat appellant niet ontvankelijk is in zijn verzoek om toegelaten te worden tot de schuldsaneringsregeling. Wel overweegt het hof dat er een beeld naar voren is gekomen dat de GKB geen adequate medewerking heeft verleend aan verzoeker bij het schuldhelptraject terwijl dat (in beginsel) wel de taak is van deze instantie. Het hof laat het aan de rechtbank over om desverzocht – zo daartoe nog een mogelijkheid is – te beoordelen of er aanleiding is om verzoeker alsnog in de gelegenheid te stellen het traject bij de GKB volledig te doorlopen en daartoe de

beslissing op het verzoek tot faillietverklaring nader aan te houden. Gelet op het incomplete verzoek (het ontbreken van de vereiste verklaring die voldoet aan de eisen van artikel 285 lid 1 Fw), ziet het hof geen andere mogelijkheid dan het vonnis van de rechtbank bekrachtigen.

3. Rb. Zeeland-West-Brabant 24 november 2015, ECLI:NL:RBZWB:2015:7522

(art. 350 lid 3 Fw)

In augustus 2014 zijn twee, kennelijk samenwonende schuldenaren toegelaten tot de wettelijke schuldsanering. Een jaar later verzoekt de Wsnp-bewindvoerder tussentijdse beëindiging omdat de schuldenaren tijdens de sanering zijn getrouwd *zonder* huwelijkse voorwaarden met uitsluiting van de gemeenschap van goederen, ondanks een waarschuwing van de bewindvoerder wél onder huwelijkse voorwaarden te trouwen. Het gevolg van het huwelijk is dat schuldenaren hoofdelijk aansprakelijk zijn geworden voor elkaars schuldenlast - dit betekent een nieuwe schuldenlast voor [partij 1] ten bedrage van € 23.495,67 en een nieuwe schuldenlast voor [partij 2] ten bedrage van € 78.435,87 – er is derhalve sprake van een bovenmatige nieuwe schuldenlast die schuldenaren willens en wetens zijn aangegaan, aldus de bewindvoerder. De rechtbank oordeelt dat schuldenaren op toerekenbare wijze, gelet op hun leefgeld, bovenmatige nieuwe schulden hebben laten ontstaan, waarmee zij tekort zijn geschoten in hun verplichting om geen nieuwe schulden te laten ontstaan. De schuldeisers worden in beginsel benadeeld, nu beide schuldenaren met de nieuwe schulden worden geconfronteerd, aldus de rechtbank. De rechtbank beëindigt de toepassing van de regeling op grond van artikel 350 lid 3 onder c, d en e Fw.

[Noot redactie: deze uitspraak zal in een volgend WP-nummer besproken worden. Ons inziens is van hoofdelijke aansprakelijkheid voor voorhuwelijkse schulden van de huwelijkspartner geen sprake; er ontstaat wel verbaalsaansprakelijkheid op de huwelijkse gemeenschap waardoor de uitdelingspercentages aan de respectieve schuldeisers van man en vrouw mogelijk wijzigen ten opzichte van het percentage zonder gemeenschap van goederen.]

4. Hof Amsterdam 25 november 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:5696 en 5697

(art. 288 lid 3 Fw)

Na het overlijden van grootmoeder ontvangen twee zusters € 80.000. Zij starten samen een kinderdagverblijf. De vriend, latere echtgenoot A van een van de zusters presenteerde zich als ervaren ondernemer en hielp bij de opstart van het kinderdagverblijf, ondergebracht in een overgenomen vennootschap onder firma. De zusters lieten het management van het bedrijf aan A over en zij legden zich toe op de feitelijke opvang van de kinderen. A liet betalingsachterstanden ontstaan en onttrok ruim € 28.000 aan de onderneming. Aan de verkoper van de VOF is nog een bedrag verschuldigd. De VOF en de zusters zijn in mei 2014 op eigen aangifte failliet verklaard. De rechtbank wijst het omzettingsverzoek af wegens een gebrek aan goede trouw. De curator adviseert het hof negatief over de omzetting: de zusters zijn een onderneming gestart zonder de benodigde kennis van zaken. De zusters doen een beroep op de hardheidsclausule: zij zijn naïef geweest A te vertrouwen en inmiddels is zuster X van A gescheiden. Ook het hof oordeelt dat beide zusters niet te goeder trouw zijn geweest omdat zij zelf verantwoordelijk zijn gebleven voor hun onderneming. Het hof honoreert echter het beroep van de zusters op de hardheidsclausule (artikel 288 lid 3 Fw), overwegend dat de zusters (a) hebben verklaard nooit meer een onderneming te zullen starten, (b) afstand hebben genomen van A die naar het oordeel

van het hof een rol van betekenis heeft gespeeld bij de problemen leidend tot het faillissement, (c) doende zijn juridische stappen jegens A te nemen, (d) opnieuw werk in loondienst hebben gevonden. Het hof acht deze veranderingen voldoende bestendig, er is sprake van een keer ten goede en de zusters moet de kans worden geboden om hun schulden te saneren.

5. Hof Den Bosch 26 november 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:4870 (art. 288 lid 3 Fw)

Verzoekster heeft een totale schuldenlast van € 173.255,49, waaronder schulden aan de SNS Bank van € 61.757,14 en de Westland Utrecht Bank van € 53.675,95, volgens verzoekster resterende hypotheekschulden die in 2008 na de executoriale verkoop van twee onroerende zaken zijn ontstaan. De rechtbank overwoog dat verzoekster op de goede weg is en haar leven op orde lijkt te hebben, maar kan niet voorbij gaan aan de zeer hoge schuldenlast welke recentelijk is ontstaan en oordeelt dat verzoekster niet te goeder trouw is geweest. Bij het hof voert appellante aan dat de schulden die ontstonden toen zij samenwoonde met haar ex-partner, schulden waren van die ex-partner en niet van haar. Met uitzondering van een terugval in 2014 gebruikt zij al drie-en-een-half geen harddrugs meer en nu bouwt zij ook haar methadongebruik af, met als oogmerk een totale stop op 1 januari 2016. Het hof oordeelt dat appellante haar eigen verantwoordelijkheid geenszins miskent. Appellante lijkt te beseffen dat het destijds volledig in handen van haar verslaafde ex-partner geven van de gezamenlijke financiën, haar kan worden verweten. Het hof acht voldoende aannemelijk dat haar ex-partner ook buiten haar medeweten bepaalde financiële transacties deed. Het hof honoreert het beroep op de hardheidsclausule, gelet op het feit dat (a) de verslaving van appellante geruime tijd beheersbaar mag worden genoemd, (b) appellante een betaalde arbeidsbetrekking en een stabiele relatie heeft, (c) zij zich gesteund weet door zowel een beschermingsbewindvoerder als een ambulante begeleider die het volste vertrouwen in een succesvol verloop van een eventuele schuldsanering hebben uitgesproken, en (d) er recent geen nieuwe schulden zijn ontstaan.

6. Hof Den Bosch 3 december 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:5053 (art. 15b en 288 lid 1 sub b Fw)

Uit de crediteurenlijst van de faillissementscurator blijkt een totale schuldenlast van € 692.419 van de door appellanten voorheen gedreven VOF (een transportonderneming), voor welke schulden appellanten aansprakelijk zijn. Daarnaast hebben appellanten een gezamenlijke schuldenlast van € 247.837. De curator heeft wegens de hoogte van de schuldenlast geen onderzoek verricht naar de mogelijkheid om tot een akkoord in de zin van art. 138 Fw te komen en volgens de curator was er geen reële kans om tot een buitengerechtelijke schuldregeling te komen. De rechtbank wees het omzettingsverzoek van appellanten af wegens een gebrek aan goede trouw, overwegend dat de door de VOF niet-afgedragen omzetbelasting, loonheffing en motorrijtuigenbelasting over de periode vanaf maart 2013 tot en met januari 2014 (€ 324.693) en voor een deel (€ 80.551) niet afgedragen premies aan het UWV naar hun aard niet te goeder trouw zijn ontstaan. Ook het hof oordeelt dat een belastingschuld die is ontstaan als gevolg van het niet (tijdig) verstrekken van (inkomens)gegevens naar zijn aard, in beginsel, dient te worden aangemerkt als een schuld niet te goeder trouw ontstaan. Echter, het hof oordeelt dat appellanten voldoende aannemelijk hebben weten te maken dat hen ten aanzien van het ontstaan en onbetaald laten van deze schuld geen verwijt, althans in mindere mate een verwijt valt te maken. Na constatering

van de vanaf maart 2013 ontstane liquiditeitstekorten hebben appellanten vrijwel direct een accountantskantoor advies gevraagd over de vraag of en hoe hun onderneming te redden zou zijn. Nadat voornoemd accountantskantoor had vastgesteld dat er in 2013 onder de kostprijs werd gereden, hebben appellanten onverwijld aangifte gedaan van het faillissement van hun VOF om verdere financiële schade te voorkomen. Van onverantwoord ondernemerschap, in die zin dat appellanten hun verliesgevende onderneming (verwijtbaar) te lang zouden hebben gecontinueerd, is naar het oordeel van het hof dan ook geen sprake. Bovendien heeft de curator vastgesteld dat de administratie tot faillietverklaring keurig was bijgehouden en appellanten zich ook naar behoren hebben ingespannen om aan de faillissementsverplichtingen te voldoen. Gelet op het feit dat appellanten direct na afwikkeling van hun faillissement een betaalde arbeidsbetrekking hebben verworven, is het hof van oordeel dat appellanten -getuige ook de jurisprudentie van de Hoge Raad dat het in het kader van art. 288 lid 1 aanhef en sub b Fw mede om een gedragsmaatstaf gaat - alsnog voldoende aannemelijk hebben weten te maken dat zij te goeder trouw zijn geweest en ook dat zij beiden de schuldsaneringsverplichtingen naar behoren zullen nakomen en zich zullen inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven.

7. Hof Den Bosch 3 december 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:5058 (art. 354 Fw)

Op 12 oktober 2012 is appellante toegelaten tot de schuldsaneringsregeling. De rechtbank beëindigde de schuldsaneringsregeling zonder verlening van de schone lei omdat de schuldenaar niet voldaan heeft aan haar sollicitatieverplichting en zij nieuwe schulden heeft laten ontstaan van in totaal € 2.658,10. In hoger beroep beroept appellante zich erop dat er minder nieuwe schulden zijn dan door de rechtbank aangenomen en dat er betalingsregelingen zijn getroffen. Ten aanzien van de sollicitatieplicht merkt appellante op dat zij lange tijd in de veronderstelling verkeerde dat haar arbeidsongeschiktheid zou worden her-beoordeeld en dat zij daarom niet (toerekenbaar) is tekortgeschoten in haar sollicitatieplicht. De bewindvoerder had de rechtbank geadviseerd de termijn van de schuldsaneringsregeling te verlengen onder de voorwaarde dat er duidelijke en haalbare betalingsregelingen worden getroffen en de sollicitatiebewijzen alsnog worden aangeleverd. Het hof oordeelt dat appellante een te afwachtende houding heeft aangenomen en, door niet te solliciteren, ook onterecht heeft gespeculeerd op een door haar zelf verwachte uitkomst van een herkeuring die nog plaats moest vinden. Daartegenover stelt het hof dat de bewindvoerder bij het uitblijven van de sollicitatiebewijzen appellante ook op een eerder tijdstip op de nakoming van de sollicitatieplicht had moeten wijzen. Het hof oordeelt dat in dit specifieke geval sprake is van een kentering ten goede in die zin dat appellante betalingsregelingen heeft getroffen die zij ook nakomt en dat appellante aantoonbaar solliciteert. Het hof concludeert dat de looptijd van de schuldsaneringsregeling verlengd dient te worden tot de maximale termijn van vijf jaar.

8. Rb. Den Haag 10 december 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:15903 (art. 287a Fw)

Verzoekster is een alleenstaande vrouw met een meerderjarige, inwonende dochter. Blijkens de 285-verklaring is zij na haar echtscheiding in 2002 door een inkomensterugval, gezondheidsproblemen (hersenvloedingen) en loonbeslagen steeds verder in de financiële problemen geraakt. Zij heeft vijftien schuldeisers en een totale schuldenlast van bijna € 36.000. Een van de schuldeisers, Hoist Portfolio Holding Limited, heeft een vordering van ruim € 14.000

(bijna 40% van de schuldenlast), verkregen door cessie van een vordering van De Nederlandse Voorschotbank B.V. uit hoofde van een aan verzoekster verstrekt doorlopend krediet. Hoist is gevestigd te St Helier, Jersey (kanaaleiland). Namens verzoekster heeft de gemeente Den Haag aan alle bekende schuldeisers een voorstel voor een minnelijke regeling voorgelegd, inhoudende dat aan concurrente schuldeisers over een periode van 36 maanden – naar verwachting – 25,07% van hun vordering zal worden voldaan, tegen finale kwijting. Verzoekster verzoekt de rechtbank om de weigerachtige schuldeisers Vodafone en Hoist te bevelen in te stemmen met het aangeboden akkoord. Hoist heeft onder meer aangevoerd dat zij ‘juridisch gezien’ niet kan worden gebonden aan een dwangakkoord op de voet van art. 287a Fw nu zij een vennootschap naar vreemd recht is en gevestigd is te Jersey. Een eventueel dwangakkoord kan dan ook ten opzichte van haar niet gelden aangezien een dergelijk akkoord niet valt onder de automatische erkenning van art. 16 van de Europese Insolventieverordening, aldus het verweer van Hoist. De rechtbank verwerpt dit verweer. De rechtbank overweegt dat een dwangakkoord niet kan worden aangemerkt als een insolventieprocedure in de zin van art. 16 van de Europese Insolventieverordening en dat het in het systeem van de Faillissementswet een voorziening is die tot doel heeft de opening van een dergelijke procedure te voorkomen. Dat wil echter niet zeggen dat de Nederlandse rechter Hoist niet zou kunnen dwingen eveneens in te stemmen met de aangeboden schuldregeling. Het gaat hier immers om een in Nederland woonachtige schuldenaar terwijl de vordering waarvan Hoist de schuldeiser is, voortvloeit uit een met een Nederlandse vennootschap gesloten overeenkomst. Bij die stand van zaken komt de Nederlandse rechter rechtsmacht toe en zal Hoist een eventueel vast te stellen dwangakkoord in elk geval in Nederland tegen zich moeten laten gelden. De rechtbank voegt daaraan nog toe dat het ook niet zo kan zijn dat een schuldenaar louter ten gevolge van een cessie van een vordering aan een buitenlandse partij – bij welke cessie de schuldenaar verder geen partij is – geen beroep meer zou kunnen doen op art. 287a Fw (vgl. ook Rechtbank Limburg 19 december 2014, ECLI:2015:575). De rechtbank wijst het 287a-verzoek overigens af nu onvoldoende duidelijk is dat het aangeboden het uiterste is waartoe verzoekster kan gaan, in het bijzonder kunnen vragen gesteld worden bij de correctie in de vtlb-berekening in verband met een inwonende dochter.

- Zie ook Rb. Noord-Holland 25 februari 2016, ECLI:NL:RBNHO:2016:1828 waar het ook gaat om (toegewezen) 287a-verzoek o.a. tegen dezelfde Hoist Portfolio Holding Limited. Deze rechtbank neemt de Haagse overwegingen inzake het opleggen van een dwangakkoord jegens de buitenlandse Limited letterlijk over.
- Zie over dit onderwerp Berend Engberts, ‘Is een dwangregeling (art. 287a Fw) mogelijk ten aanzien van buitenlandse schuldeisers?’, *WP* 2015/03, p. 13 e.v.

9. Hof Den Bosch 17 december 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:5318 (art. 354 Fw)

Op 6 november 2012 is ten aanzien van appellante de toepassing van de schuldsaneringsregeling uitgesproken. De schuldsaneringsregeling is door de Rechtbank Limburg beëindigd zonder verlening van de schone lei. De rechtbank oordeelde dat appellante de inlichtingenplicht onvoldoende is nagekomen, er een verwijtbare boedelachterstand is ontstaan en dat sprake is van nieuwe schulden. In hoger beroep verklaart appellante dat zij wel altijd en volledig de bewindvoerder heeft geïnformeerd en dat de boedelachterstand van € 500,- is ontstaan door miscommunicatie tussen haar beschermingsbewindvoerder en de bewindvoerder. Appellante

erkent dat er bovenmatige nieuwe schulden zijn ontstaan van ruim € 9.000,-. Deze bovenmatige nieuwe schulden zien op onterecht ontvangen toeslagen. Omdat ook de partner van appellante hiervan een financieel voordeel heeft genoten, zal hij maandelijks € 500,- bijdragen aan de aflossing van deze schulden. Volgens appellante zullen de nieuwe schulden binnen een met twee jaar verlengde looptijd van de schuldsaneringsregeling volledig kunnen worden ingelopen. De bewindvoerder heeft twijfels over de haalbaarheid van het plan van aanpak ten aanzien van het inlopen van zowel de boedelachterstand als de bovenmatige nieuwe schulden. Zo vervalt vanaf maart 2016 de WW-uitkering van de partner en valt hij terug op een bijstandsuitkering. De beschermingsbewindvoerder voert ter zitting aan dat hij de indruk heeft dat de partner zeer wel doordrongen is van het feit dat hij financiële bijdragen moet gaan leveren. Net als appellante heeft de beschermingsbewindvoerder er alle vertrouwen in dat de partner nog vóór het einde van zijn WW-uitkering een nieuwe dienstbetrekking zal weten te verwerven. Het hof verlengt de looptijd van de schuldsaneringsregeling voor de duur van twee jaar teneinde appellante in de gelegenheid te stellen om haar boedelachterstand en nieuwe schulden volledig in te lopen waarbij het hof benadrukt dat gedurende deze verlenging ook alle andere voor appellante uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende kernverplichtingen onverkort van kracht zullen blijven. Daarbij neemt het hof mede in overweging dat appellante (thans) een saneringsgezinde houding etaleert en dat voldoende aannemelijk is dat het ontstaan van de boedelachterstand mede op miscommunicatie berust.

**10. Rb. Zeeland-West-Brabant 23 december 2015, ECLI:NL:RBZWB:2015:8608
(art. 338 jo 153 Fw; art. 350 lid 3 sub c en d Fw; weigering homologatie akkoord in
schuldsaneringsregeling en tussentijdse beëindiging)**

Het door schuldenaar aangeboden akkoord behelst betaling van een bedrag van € 3.500 alsmede € 604,00 voor het griffierecht, totaal € 4.104,00. Na aftrek salaris bewindvoerder en kosten resteert een betaling van 10% aan de concurrente crediteuren en 20% aan de preferente crediteuren, aldus de schuldenaar. Volgens de schuldenaar is dit akkoord gunstiger voor crediteuren dan hetgeen aan het einde van de schuldsaneringsregeling aan crediteuren betaald zou kunnen worden. Tijdens de verificatievergadering is het ontwerpakkoord door de schuldeisers aangenomen. De r-c adviseert de rechtbank echter niet over te gaan tot homologatie. De rechtbank overweegt: Ingevolge art. 338 jo 153 lid 2 Fw moet het akkoord worden geweigerd als de baten van de boedel de bij het akkoord bedongen som aanmerkelijk te boven gaan. Daarnaast biedt art. 153 lid 3 Fw de rechtbank de mogelijkheid op andere gronden alsook ambtshalve de homologatie te weigeren. Wat de eerstgenoemde weigeringsgrond betreft, zal bij de beoordeling van de homologatie moeten worden vergeleken enerzijds het bedrag dat schuldeisers ingevolge het akkoord wordt uitgekeerd en anderzijds het bedrag dat zij bij voortzetting van de schuldsaneringsregeling naar verwachting zullen ontvangen. Hierbij dienen onder “de baten des boedels” niet slechts te worden begrepen de ten tijde van de aanbieding van het akkoord aanwezige baten, maar tevens de baten die bij voortzetting van de schuldsaneringsregeling te verwachten zijn. De rechtbank overweegt dat de schuldenaar niet c.q. onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt (a) wat hij aan inkomsten uit zijn onderneming ontvangt, (b) dat de in zijn bezit zijnde aandelen van de onderneming een bedrag van € 500 vertegenwoordigen en (c) aldus wat de te verwachten baten des boedels zijn, waardoor de rechtbank niet kan beoordelen of deze baten de akkoordssom al dan niet aanmerkelijk

te boven gaan. De rechtbank oordeelt dat het akkoord onzorgvuldig tot stand is gekomen. De rechtbank weigert de homologatie. Art. 338 lid 3 Fw brengt mee dat de schuldsaneringsregeling wordt voortgezet, tenzij er redenen zijn om de schuldsaneringsregeling te beëindigen op de voet van art. 350 Fw. De rechtbank overweegt dat de schuldenaar (a) zonder toestemming van de bewindvoerder en de r-c een eigen bedrijf is gestart, (b) heeft nagelaten de bewindvoerder te informeren omtrent de inkomsten en (c) nieuwe schulden heeft laten ontstaan. De rechtbank beëindigt de toepassing van de schuldsaneringsregeling op grond van art. 350 lid 3 sub c en d Fw.

11. Rb. Den Haag 24 december 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:15633 (art. 349a Fw)

Nadat de rechtbank tot de conclusie is gekomen dat zij ook nog ná het schone-lei vonnis tot een tussentijdse beëindiging kan besluiten, beëindigt zij de sanering van twee echtgenoten die twee erfenissen hebben verzwegen. De zaak was als volgt. In 2012 overleed de vader van de vrouw, in maart 2013 is het echtpaar toegelaten tot de schuldsanering na omzetting van het faillissement, in januari 2014 overleed de moeder van de vrouw en in september 2014 volgt een schone lei-vonnis. In november 2014 draagt de r-c de tussentijdse beëindiging voor wegens de verzwegen erfenissen; de rechtbank houdt de beëindigingszaak een half jaar aan om de erfenissen in de boedel te laten vloeien. De schuldenaren voeren aan dat zij niets wisten van het erfdeel van de vader van de vrouw. De rechtbank vraagt zich eerst af of een tussentijdse beëindiging mogelijk is nadat het schone lei-vonnis is geweest. De rechtbank overweegt dat de verplichtingen van de schuldenaren eindigen met het verstrijken van de termijn van art. 349a Fw terwijl art. 350 Fw ziet op het einde van de toepassing van de wettelijke saneringsregeling. De rechtbank citeert *Kamerstukken II 2004/05, 29942, nr. 3, p. 33*: *‘Dit artikel regelt de tussentijdse beëindiging van de schuldsaneringsregeling, wanneer de 349a-termijn nog niet verlopen is maar er redenen zijn de regeling niet voort te zetten.’* Maar, overweegt de rechtbank, HR 28 januari 2011 (BO5760) stond tussentijdse beëindiging toe, óók na drie jaar, zolang de slotuitdelingslijst nog niet verbindend is geworden. De rechtbank voegt daar nog aan toe dat het schone-lei-vonnis in het systeem van toepassing en beëindiging geen rol heeft. Dan de beoordeling van de tekortkomingen: Na een emailbericht in februari 2014 over het overlijden van moeder schreven de schuldenaren in oktober 2014 aan de bewindvoerder: *‘Wij hebben geen financiële vergoeding gehad alleen goederen. Kast en salontafel en eettafel en gordijnen. En een hoop mooie herinneringen.’* Uit een overzicht van de executeur- testamentair blijkt echter dat van vader € 33.000 geërfd is en van moeder € 34.500. In juli 2013 was inzake de nalatenschap van vader al een aanslag erfbelasting opgelegd; dit erfdeel van vader wordt in juli 2015 (alsnog) op de boedelrekening ontvangen. Over het instellen van testamentair bewind door de moeder heeft de vrouw wisselende, tegenstrijdige verklaringen afgelegd. De rechtbank overweegt dat voldoende is gebleken dat testamentair bewind is ingesteld om te voorkomen dat schuldeisers of de bewindvoerder aanspraak op de erfenis van moeder zouden kunnen maken – niet wegens beperkte geestelijke vermogens van moeder. Voorts overweegt de rechtbank: *‘Of instellen testamentair bewind een ontoelaatbare omzeiling 295 Fw inhoudt, is aan de bewindvoerder te beoordelen en zo nodig in rechte vast te laten stellen, maar staat hier niet ter beoordeling’.* Het testamentair bewind is een beslissing van moeder en op zich géén grond zijn voor tussentijdse beëindiging. Het eventueel aansturen door de schuldenaar op testamentair bewind zou wél van belang kunnen zijn voor beoordeling van een verzoek tot tussentijdse beëindiging – *‘een dergelijke rol is voor schuldenaar verboden’*, aldus de rechtbank. De rechtbank spreekt de tussentijdse beëindiging uit wegens (a)

het schenden van de informatieplicht (twee erfenissen verzwegen), en (b) een poging schuldeisers te benadelen inzake erfdeel vader – dat dit erfdeel alsnog in boedel is gevloeid, maakt dat niet anders. De poging tot benadeling geldt niet inzake erfdeel moeder nu niet vaststaat dat erfdeel moeder in de boedel valt – *‘ook aangezien de bewindvoerder geen juridische stappen heeft ondernomen’*, aldus de rechtbank.

12. Hof Den Bosch 14 januari 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:98 (288 lid 1 sub c Fw)

Appellante is door de Rechtbank Limburg niet toegelaten tot de schuldsaneringsregeling omdat niet voldoende aannemelijk is dat appelante de verplichtingen die voortvloeien uit de schuldsaneringsregeling naar behoren zal kunnen nakomen en dat zij zich voldoende zal (kunnen) inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Uit een rapport is gebleken dat appellante te kampen heeft met psychische problematiek in de vorm van een ernstige depressie. Appellante is door de rechtbank in de gelegenheid gesteld alsnog een verklaring van een psycholoog of een psychiater over te leggen waaruit blijkt dat de psychosociale problemen beheersbaar zijn. Appellante heeft hier echter niet aan voldaan zodat de rechtbank haar Wsnp-verzoek heeft afgewezen. Na de uitspraak van de rechtbank heeft appellante zich onmiddellijk tot een psycholoog gewend met het verzoek een rapportage op te stellen omtrent haar psychosociale problemen. Appellante heeft, nadat de zitting een keer door het Hof was aangehouden, een rapportage van een bedrijfsarts overgelegd waaruit zou blijken dat er geen beperkingen bestaan in het persoonlijke en sociale functioneren, noch in het fysieke en energetische functioneren van appellante. Volgens de bedrijfsarts is sprake van een stabiele situatie bij appellante en is zij arbeidsgeschikt te achten voor reguliere arbeid. Gelet op dit rapport en de verklaring van appellante ter zitting, oordeelt het hof dat in hoger beroep alsnog voldoende aannemelijk is gemaakt dat appellante de uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen naar behoren zal nakomen en zich zal inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Het hof laat appellante alsnog toe tot de schuldsaneringsregeling.

13. Hof Den Bosch 14 januari 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:66

(art. 194 Fw; belastingteruggave)

In 2011 is de toepassing van de schuldsaneringsregeling uitgesproken en op 1 augustus 2014 is de slotuitdelingslijst verbindend geworden. Op 27 augustus 2014 ontvangt de bewindvoerder € 4.855 van de Belastingdienst inzake de inkomstenbelasting 2013 van de schuldenaar. De bewindvoerder krijgt van de rechtbank een bevel tot uitdeling van de nagekomen bate. De voormalige saniet stelt tegen dat bevel beroep in bij Hof Den Bosch en heeft in een parallelle zaak de bewindvoerder ook nog eens gedagvaard inzake de betaling van € 4.855 – ook in die tweede zaak is door de voormalige saniet beroep ingesteld bij Hof Den Bosch. Het hof oordeelt eerst over twee aspecten van de ontvankelijkheid van het hoger beroep: (1) Het feit dat de kantonrechter op 22 juli 2015 reeds een oordeel heeft gegeven over de vraag of het door de Belastingdienst teruggegeven bedrag tot de boedel behoort en dat van dat vonnis inmiddels ook hoger beroep is ingesteld, staat niet in de weg aan de ontvankelijkheid van de voormalige schuldenaar in zijn onderhavige hoger beroep. Een uitspraak heeft pas gezag van gewijsde vanaf het moment dat zij in kracht van gewijsde is gegaan. Daarvan is in dit geval geen sprake nu tegen de bedoelde beslissing van de kantonrechter nog het rechtsmiddel van hoger beroep open stond en in dat hoger beroep is nog niet beslist;

(2) Het in art. 321 Fw van overeenkomstige toepassing verklaarde art. 85 Fw brengt mee dat alle beschikkingen in zaken, het beheer of de vereffening van de boedel betreffende, door de rechtbank in het hoogste ressort worden gewezen, behalve in gevallen waarin het tegendeel is bepaald. Onder verwijzing naar HR 15 april 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP4963 verklaart het hof het beroep ontvankelijk (de HR oordeelde in 2011 dat wanneer art. 194 Fw toepassing vindt na beëindiging van de toepassing van de schuldsaneringsregeling, en derhalve wanneer de schuldenaar inmiddels weer de vrije beschikking heeft over zijn vermogen, voor de beslissing van geschillen over de vraag of ingevolge de Faillissementswet bepaalde vermogensbestanddelen (alsnog) aan die vrije beschikking zijn onttrokken, de gewone procedureregels gelden; krachtens het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering staat dan hoger beroep open). Het hof oordeelt voorts dat hier inderdaad sprake is van een nagekomen bate, overwegend: De belastingteruggave betreft teveel betaalde inkomstenbelasting 2013, waardoor minder is gespaard voor de schuldeisers. Naar het oordeel van het hof vond het recht op teruggave zijn oorsprong in 2013 en dient te worden aangenomen dat sprake is van een tijdens de duur van de schuldsaneringsregeling reeds bestaande vordering (vgl. Hoge Raad d.d. 29 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ1411). Dat de voormalige saniet de op deze manier ontstane vordering op de Belastingdienst wegens vóór het verstrijken van de schuldsaneringstermijn te veel vooruitbetaalde belasting pas ná beëindiging van het schuldsaneringsregime te gelde heeft gemaakt en de teruggave ná beëindiging van de schuldsaneringsregeling betaalbaar is gesteld en ontvangen, kan aan dit oordeel niet afdoen. Dat saniet de omvang van de boedel (in negatieve zin) zou kunnen beïnvloeden, verhoudt zich niet met het doel van de schuldsaneringsregeling om zoveel mogelijk baten ten behoeve van de schuldeisers te genereren.

14. Rb. Noord-Holland 19 januari 2016, ECLI:NL:RBNHO:2016:304 (art. 287a Fw)

Verzoekster heeft zes schuldeisers en een schuldenlast van bijna € 20.000. Namens haar is aan preferente en concurrente schuldeisers een schuldregeling aangeboden met een uitkering van respectievelijk 14,58% en 7,29%, tegen finale kwijting. BDO Finance, met een vordering van € 6.600, weigert het aanbod. Als verweer tegen het art. 287a-verzoek voert BDO Finance o.a. aan dat (a) sprake is van een fraudevordering, (b) verzoekster een betalingsregeling niet is nagekomen, (c) er geen waarborgen bestaan dat verzoekster zich zal inspannen om meer inkomen te genereren, (d) niet duidelijk is geworden welke verplichtingen op verzoekster rusten en wat de sancties zijn bij niet-nakoming - dit in tegenstelling tot een Wsnp-traject. Namens verzoekster is tegengeworpen dat de fraude al in 2008 is gepleegd en dat in het minnelijk traject de controle op de sollicitatie-inspanningen - conform de richtlijnen van de NVVK - eenmaal per jaar plaatsvindt door de gemeente Zaanstad en dat bij niet-nakoming de minnelijke regeling wordt beëindigd (en gezien de sollicitatieplicht uit hoofde van de Participatiewet sprake van een dubbele controle is). De rechtbank overweegt dat bij de beoordeling, blijkens de parlementaire geschiedenis, het ontbreken van de goede trouw niet allesbepalend is maar wel een rol kan spelen bij de belangenafweging. De omstandigheid dat de vordering van BDO Finance ziet op de gelden die verzoekster destijds van haar werkgever heeft ontvreemd, in combinatie gezien met het feit dat de schuldeisers een relatief laag percentage van hun vordering is aangeboden, maakt al dat niet kan worden gesteld dat BDO Finance in redelijkheid niet tot weigering van de aangeboden regeling heeft kunnen komen. Namens verzoekster is weliswaar verklaard dat de afdeling Schulddienstverlening van de

gemeente Zaanstad eenmaal per jaar controleert of zij voldoet aan de inspanningsverplichtingen, maar naar het oordeel van de rechtbank is het toezicht op de naleving van de verplichtingen in de wettelijke schuldsanering met de benoeming van een bewindvoerder en een r-c beter geborgd. Aangezien verzoekster nu geen betaalde arbeid verricht, heeft BDO Finance er belang bij dat de controle op de inspanningen om betaald werk te vinden, maximaal is.

15. HR 29 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:155 (art. 282 en 362 Rv)

In augustus 2014 werd de schuldenaar toegelaten tot de wettelijke schuldsaneringsregeling. Nadat het verzoek van Jude Trade, kennelijk een schuldeiser, om tussentijdse beëindiging door Rechtbank Midden-Nederland was afgewezen, beëindigde Hof Arnhem-Leeuwarden in hoger beroep alsnog de toepassing van de wettelijke regeling. De advocaat van de schuldenaar had enkele uren voor de mondelinge behandeling door het hof een verweerschrift ingediend en dit was eerst tijdens de mondelinge behandeling aan de Tsjechische vertegenwoordigers van Jude Trade uitgereikt. Het hof oordeelde dat het verweerschrift omvangrijk en niet eenvoudig te doorgronden is en dat de vertegenwoordigers van Jude Trade van dit stuk binnen de beschikbare tijd niet behoorlijk hebben kunnen kennisnemen en zich daarop niet deugdelijk hebben kunnen voorbereiden. Van redenen waarom het verweerschrift niet eerder kon worden ingediend, is het hof niet gebleken. Voor een aanhouding van de behandeling zag het hof geen reden en het hof hield het verweerschrift buiten het procesdossier. Schuldenaar stelde tegen die beslissing cassatieberoep in, met succes. De HR oordeelde dat het hof heeft miskend dat het *Procesreglement verzoekschriftprocedures handels- en insolventiezaken gerechtshoven* onder 3.3.1 bepaalt dat iedere belanghebbende tot de aanvang van de mondelinge behandeling een verweerschrift kan indienen. Deze bepaling stemt overeen met art. 282 lid 1 Rv, dat ingevolge art. 362 Rv ook van toepassing is op de verzoekschriftprocedure in hoger beroep. Indien de rechter van oordeel is dat het verweerschrift te omvangrijk of niet eenvoudig te doorgronden is, kan hij maatregelen treffen om te waarborgen dat de wederpartij voldoende gelegenheid heeft om dat stuk te bestuderen, aldus de HR. De HR verwees de zaak naar Hof Den Bosch voor verdere behandeling.

**16. Rb. Limburg 12 februari 2016, ECLI:NL:RBLIM:2016:1159
(art. 319 Fw, verzoek ontslag bewindvoerder)**

In juli 2014 is de wettelijke schuldsaneringsregeling van toepassing verklaard op de schuldenaar. Schuldenaar verzoekt in december 2015 de bewindvoerder te ontslaan. De schuldenaar klaagt over (a) ingangsdatum boedelbijdrage, (b) vaststelling Vtlb, (c) gebrek aan vertrouwen in de bewindvoerder mede door het gebrek aan communicatie. De r-c heeft geen reden aan te nemen dat de bewindvoerder haar taken niet op een correcte wijze heeft uitgevoerd. De boedelbijdrage is verschuldigd per datum uitspraak en het is aan verzoeker om aan te tonen welke inkomsten hij heeft en per wanneer en waarom hij bepaalde inkomsten niet meer zou hebben. De rechtbank oordeelt dat niet is gebleken dat de bewindvoerder zich bij haar taakuitoefening niet als een redelijk en bekwaam handelend bewindvoerder heeft gedragen en wijst het ontslagverzoek af. Daartoe overweegt de rechtbank als volgt. De bewindvoerder heeft als primaire taak zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Er is sprake van een zakelijke relatie die geen enkele zorgplicht, anders dan bij wet voorgeschreven, omvat; dit betekent dat de communicatie zich tot de zakelijke elementen beperkt. Niet blijkt dat de bewindvoerder anders dan gebruikelijk

communiceert. Niet blijkt dat de bewindvoerder fouten heeft begaan in de Vtlb-berekening, uitgevoerd volgens de meest recente VTLB-calculator (2015) en onderschreven door de r-c. Bij de meest recente berekening is rekening gehouden met het weggefallen vrijwilligersinkomsten. Ten overvloede merkt de rechtbank op dat art. 319 Fw een verzoek tot ontslag van de bewindvoerder toestaat, maar dat de r-c de eerst aangewezen is om klachten te beoordelen (art. 314 Fw). Als dat niet tot een oplossing leidt, kan de klacht aan de rechtbank voorgelegd worden (art. 315 Fw).

17. Hof Amsterdam 23 februari 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:724

(art. 288 lid sub c en lid 3 Fw)

Na afwijzing van hun Wsnp-verzoek door de rechtbank, voeren appellanten bij het hof o.a. aan, samengevat: De man werkte al tien jaar zeven dagen per week in zijn snackbar toen hij eetcafé Z overnam. Het eetcafé liep niet goed, de man stopte in oktober 2014 met de exploitatie en kreeg te kampen met lichamelijke en psychische problemen. De man voelt zich nu beter, de behandeling van de psychische klachten is beëindigd en de man werkt sinds januari 2016 in een ander eetcafé en gaat deelnemen aan een re-integratietraject. De vrouw zorgt voor de kinderen, spreekt en verstaat nauwelijks Nederlands en is analfabeet. Zij voldoet aan de eisen van de uitkeringsinstantie en neemt deel aan een taalproject. Appellanten hebben in het minnelijk traject € 70,- per maand gespaard. De man heeft een schuld van € 20.000 aan de voormalig eigenaar van eetcafé Z (overnameprijs). Het hof acht niet aannemelijk dat de man een verantwoorde overnamebeslissing heeft genomen (geen deugdelijk financierings- en ondernemingsplan) en dat de man te goeder trouw is geweest ten aanzien van deze overnameschuld. De man heeft het hof niet overtuigd dat hij na het staken van de onderneming een ontwikkeling heeft doorgemaakt waardoor hij de omstandigheden die hem in de financiële problemen hebben gebracht thans onder controle heeft. Het staken van de onderneming en het werken op een nul-urencontract is onvoldoende; niet blijkt dat de psychische behandeling resultaat heeft gehad en de man heeft nog veel lichamelijke pijn die hem belemmert in zijn zoektocht naar betaald werk. De vrouw is al 13 jaar in Nederland maar is de Nederlandse taal niet machtig. Zij ondervindt problemen door haar analfabetisme en maakt niet duidelijk hoe zij op zoek kan gaan naar betaald werk. Niet aannemelijk dat de vrouw haar saneringsverplichtingen kan nakomen, dat zij thans een Nederlandse taal cursus volgt en zich meer in de maatschappij begeeft, is voor het hof onvoldoende om tot een ander oordeel te komen.

De OVM-Group biedt haar kennis, netwerk en ervaring bij het vinden van liquiditeit, tijd en ruimte.

Wilt u weten wat wij voor u kunnen betekenen? Neem dan vrijblijvend contact op

De Hallen 1 • 9723 TW Groningen • the Netherlands
tel. +31 (0) 50 211 18 45

info@ovmgroup.eu
www.ovmgroup.eu

Onderdelen van de OVM-Group

onlineveilingmeester.nl • **agribieden.nl** •

**waarde
meesters**

taxatie • advies • afwikkeling

Redactiesecretariaat

Wsnp Periodiek

Postbus 5018
5800 GA Venray

E-mail:

redactie@wsnp-periodiek.nl

Abonnementen

E-mail:

abonnee@wsnp-periodiek.nl

Verschijning: 4x per jaar

Uitgave van: Stichting Kennisoverdracht Wsnp
gevestigd te Amsterdam
Handelsregisternr. 34390126

Redactie: Mr. B.J. Engberts, rechter
Mr. dr. A.J. Noordam, advocaat
Mr. M. van Bommel, advocaat
Dhr. G. Benedictus, bewindvoerder
Mr. Th. A. Pouw, docent handels- en
ondernemingsrecht

Redactiemedewerker: Mw. J. Vlemmings

Adviseurs: Prof. mr. B. Wessels
Dhr. A. van Eijsden

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteurs, redactieleden en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden. Alle rechten voorbehouden. © Stichting Kennisoverdracht Wsnp.

Abonnementsprijs € 60,- per jaar, inclusief BTW.

Abonnementen worden aangegaan voor de periode van minimaal één jaar. Het abonnement kan alleen schriftelijk (of per e-mail) bij het redactiesecretariaat worden opgezegd tegen het einde van het kalenderjaar met inachtneming van een opzeggingstermijn van minimaal twee maanden (dus uiterlijk 31 oktober).

Abonneegegevens worden door de uitgever niet aan derden verstrekt.

Vormgeving: vandervliet design

Druk: JP Offset, Duiven

© Auteursrechten voorbehouden.